Postimees

Ilmub iga päew.

Toimetus ja peakontor Tartus, Jaani 11.

Toimetus ja kontor Tallinnas, Wene 1.

Telefonid Tartus: Tegewtoimetaja 2-86, siseriigi ja Tartu teadete toim. 1-86, kaugeköned 9-86, ärijuhatus 65, talituse üldtelefon 80, raamatukauplus 2-50.

Telefonid Tallinnas: Toimetus 30-81, kontor 16-11.

Käsikirjad hoitakse alal ainult sellekohasel soowil.

Kuulutuste hinnad: kuulutuste küljel 5 senti, teksti ees 10 senti, teksti sees 12 senti ja tekstis teksti kirjaga 15 senti mm weeru laiuses. Kohaotsimise kuulutused poole hinnaga. Kuulutuste koha waliku soowe täidetakse ainult wõimalust mööda.

Üksik number 5 senti.

„Postimehe“ ja ta maksuliste lisade tellimishinnad:

Postiga: 1 kuu 150 s., 2 k. — 300 s., 3 k. — 370 s., iga lisakuu 120 s., 6 kuud 725 s., 12 kuud 1400 senti.

Postita: 1 kuu 135 s., 2 k. — 270 s., 3 k. — 325 s., iga lisakuu 105 s., 6 kuud 625 s., 12 kuud 1250 senti.

Tartu linna tellijatele. Kojukandmisega: 1 kuu 135 s., 2 k. — 270 s., 3 k. — 370 s., iga lisakuu 110 s., 6 kuud 700 s., 12 kuud 1350 senti. Talitusest ära wiies: 1 kuu 125 s., 2 k. — 250 s., 3 k. — 320 s., iga lisakuu 100 s., 6 kuud 600 s., 12 kuud 1200 senti.

Wälismaale — 4 krooni kuus. Poola, Leedu, Lätimaale — kodumaa hinnad.

„Maamees“ 30 senti kuus. „Sadamed“ 120 senti aastas, 60 senti poolesaastas, üksiknumber — 35 senti; ilmub 4 korda aastas. „Lastelehtt“ 10 s. k. „Terwis“ 160 s. aastas, 80 s. poolesaastas, üksiknumber — 45 s.; ilmub 4 korda aastas. — Aadressi muutmine 25 s.

Nr. 96 Reedel, 10. aprillil 1931. Tänast lehte 6 lehekülge 75. aastakäik.

«CENTRAL»

Reedel, 10. apr. alates ja edasi. Sensatsiooniline kahekordne eeskava! Suurteos, millist igatseb näha iga Eesti kodaniku süda ja vaim!

Patt on küll sellele eeskavale midagi juure lisada, aga kui juba, siis juba... Elegantselm hellilöökfilm, milline aitab tõsta vaimustust.

Armastuse ja õnne saar.

Peaosas esineb Tartu publikumi pailaps, kes esines „Armastuse paraadis“ ja „Hulkurite kuningas“ peaosades:

JEANNETTE MACDONALD

ja JAMES HALL.

Vaadake mõlemate eeskavade reklaami teatri vaatekastides.

Kas tunned maad...

TH. LUTSU filmiprodukts. suurem eesti kultuurfilm ja tehniline meisterteos 10 osas. Peaosades: Eestimaa rahvas, loodus, ajalugu ja „Vanemuise“ näitlejad

A. WAINO, pr. KONSA, F. PETTAI, W. KURG ja O. LIPP.

Palju oleme näinud filme kuningatest, keisritest, määratutest rikkustest ja muist eluvõõraist pettepiltidest. Nüüd aga on meil juhus näha filmi, mis näitab ühe kangelasliku maa saatust, rahvast, ajalugu, võitlust olemasolu eest ja seda, mida on saavutatud visaduse ja kuulsa Eesti jonniga. «Kas tunned maad...» haarab kodumaa elu kõiki alasid. Linn ja maa, 1905. a. verised sündmused, sõja-aastad, iseseisvuse loomispäevad, elu meie saartel ja palju muud. — «Kas tunned maad» on film, mida nägemise kõrval saab ka kuulda. Paremad eesti meistrite palad annavad meeleolu kaasa.

Meie lupupeetud arvustaja Rasmus Kangro-Pool kirjutab selle filmi kohta «Päevalehes» nr. 81, 22. märtsist muu seas järgmist:

Vaadake, ma tahan puhtast südamest öelda, mul oli sellest filmist lõpmatuseni hea meel. Ärge uskuge, et sellele on leitud vaid suursuguselt kõlav nimi — kas tunned maad... Ei, ma sain mulje, et filmi koosteja oli kõik teinud, et ka sisu vääriks seda nime. See nimi kõlab kuidagi pühalikult kohustavalt meie hinges, meie selle järele kuidagi rõõmu ja uhkustunnet peaksime tundma oma maast ja mehisest murelikust võitlusest, mis selle maa ehitab ilusaks ja teeb meile väärtuslikuks. Film on koostatud nii, et meie ekraanilt saame tugeva kinnituse sellele, mida süda soovib.

Üks Emajõe ohwritest leitud.

A. Liiwoja laip saadi eile kätte.

Söödikud on teinud oma töö.

Neljapäewal kella 8 paiku hommikul märkas linna töömees Kukk mingit musta kogu Emajões, allpool ujulat. Lähemal waatlemisel tuli ta kohe arwamisele, et siin tegemist wõib olla ühega uppunuist, kes talwel autoõnnetuse ajal kadunuks jäid. Kuna weewool kiire oli, siis liikus laip kesk jõge kiirelt edasi. Töömees jooksi kallast mööda Reederi ja Koppa paadisadamasse. Sealt tehti kohe korraldus süstade wäljasaatmiseks, et laipa kaldale juhtida. Ühtlasi teatati loost ka politseile ja kohtuwõimudele.

Paatidega juhiti laip Reeder ja Koppa paadisadamasse ning tõmmati kaldale.

Nägu tundmatuseni muutunud.

Laip on üleni kaetud mudakorraga. Selleşt pidi oletama, et laip lamas kõik aeg põhjas muda sees. Laiba nägu on tundmatuseni muutunud. Nähtawasti on söödikud näo kallal olnud. Riided ja jalanõud on weel korralikud. Riiete seest tulid wälja elawad konnad, kes nähtawasti seal talwel pesitsenud. Riietuse ja dokumentide järele selgus, et leitu on Aleksander Liiwoja.

Wastawa protokolli koostamise järele saadeti laip anatoomikumi.

Kuidas laip wee peale tõusis?

Kuna laibad peale wee tõusewad alles wee soojemaks muutumisel, s. o. umbes 4 kr. soojuse juures, ja et Emajõe wesi weel nii soe pole, arwatakse, et siin leiu teostas laew. Nimelt sõitis kolmapäewal suurem laew õnnetusekohast mööda ja tuli neljapäewal tagasi. Laewa propeller tekitas suure lainetuse ja lainetuse tagajärjel wist tõusis laip põhjast kõrgemale. Kiire weewool haaras laiba ja ei lasknud seda enam põhja wajuda.

Leidmata on seega weel neli õnnetut. Peab järeldama, et uppunud ühes kohas ei ole, sest muidu oleks laew ka teised weepinnale tõstnud. Arwatawasti lamawad teiste õnnetute laibad weel põhjas, kuid siiski allpool õnnetuse kohta.

Rahwamurd.

Uppunu leidmine lagunes kulutulena laiali ja poole tunni jooksul oli Wabadussild ja kalda ääred inimesi täis. Küsimatagi oli kõigil selge, et laip on üks nendest, keda talwel asjata otsiti. Kuuldusid ainult küsimused, kes ta on. Kuid seegi lewines teadmiseks kõigile imeruttu.

Kuna Emajõgi ühe oma ohwritest juba tagasi annud, hellitatakse lootust ka peatselt teiste uppunute leidmiseks. Seda enam, et nüüd hakkawad käima laewad ja weewool muutub järjest kiiremaks.

Mis lahkamisel selgus.

Eile enne lõunat toimetati anatoomikumis A. Liiwoja laiba lahkamist, mille juures selgus, et surma põhjuseks on olnud uppumine. Laip oli juba tunduwalt roiskunud, naha all ja kõhukoopas oli tekkinud tublisti mitmesuguseid gaase, mille tagajärjel laip ka wee peale tõusis. Kuna laip oli tublisti mudaga koos, siis on tõenäolik, et laip üsna hiljuti põhjast oma esialgsest asukohast on hakanud liikuma, mille tõttu wesi weel ei suutnud talt muda ära uhta. Näib olewat ka seegi tõenäolik, et üleeilne laewasõit wee liikuma panekuga laiba üleskerkimiseks kaasa aitas, kuid peategurid olid ikka roiskumisest tekkinud gaasid.

Kiirem roiskumine algab, kui wee temperatuur tõuseb üle + 4 C kraadi, kuid ka 3—4 kraadilises wees roiskub laip, kuid märksa aeglasemalt. Et wee temperatuur jõe põhjas ka talwel nendest mõõtudest alla poole ei lasku, siis olid laiba roiskumiseks wõimalused olemas. Ning kolme kuine wees olek on juba oma mõju tunduwalt awaldanud. Uppumine leidis aset öösl wastu 4. jaanuari.

Loodetawasti kerkiwad wee peale nüüd ka teiste uppunute laibad.

Esimesel pilgul paistis, nagu oleks uppunu nägu mõnede wee-elukate poolt puretud. Kuid lähemal waatlusel selgub, et see on üsna terwe, kuna sinna on kaswanud ainult mõnesuguseid wetikuid ja kuhjunud lima, mis andiski sellise wäljanägemise.

Ühisus „Estonia Eksporttapamajade“

lihakauplus,

Tartus, Jaani tän. nr. 1.

On peale pühasid oma tapamaja saaduste hinnad enneolemata madalale lasknud ja müüb: sulatatud sea ploomirasva Kr. 1 kg. ja soolatud sea-püid, jalgu, peekoni lõikeid, konta j. n. e. võistlemata hinnaga. — Ka värske kaup igapäev saadaval. — Jällemüüjatele hinnaalandus.

Punased kohtunikud — „kontrrewolutsionäärid“.

Uued hulgalised wangistamised Wenemaal.

Berliinist, 9. aprillil. Saksa lehed teatawad uutest wangistamistest Nõukogude Wenemaal. Usbekistanis on wangistatud sealse kõrgema kohtu 30 tegelast. Neid süüdistatakse „kontrrewolutsionääride teenistuses seismises“. Wangistatute hulgas olewat kõrgema kohtu esimees, prokurör ja 6 kohtuuurijat.

Tifliisis on wangistatud rida Gruusia kommuniste, kes olewat kuulunud salaorganisatsiooni, mille eesmärgiks olnud Gruusiale iseseiswuse saawutamine.

Leningradis on wangistatud teaduste akadeemia liige Lasarew, kes olnud wanglas asuwa prof. Platonowiga salaühenduses. „Lokal Anz.“ teatatakse Moskwast, et Leningradi Saksa haridusseltsi esimees dr. Schill, kes ühes 40 Leningradi sakslasega läinud aastal wangistati, on saadetud 10 aastaks sunnitööle Solowki saarele. Neid peeti 8 kuud GPU wanglas Leningradis ja saadeti siis Solowki ja teistesse koonduslaagritesse. Sakslasi süüdistati salaühenduse pidamises Saksamaaga.

Poola protest Moskwas.

Waenuwaalduste pärast.

Moskwast, 9. aprillil. „Dzien Polski“ teatel esitas Poola saadik Moskwas Nõukogude Wene wäliskomissariaadis Poola walitsuse märgukirja, milles protesteeritakse wiimasel ajal Harkowis ja teistes Ukraina linnades toime pandud poolawaenulikkude meeleawalduste wastu.

Leningrad jääkammitsas.

Wene jäälõhkujad ei saa toime.

Helsingist, 9. apr. Nõukogude Wene saatkond Helsingis pöördus kolmapäewal Soome meresõidu walitsuse poole järelpärimisega, kas meresõidu walitsusel ei oleks wõimalik saata mõnd Soome suuremat jäälõhkujat paariks kuuks awama ja lahti hoidma mereteed Leningradi. Meresõidu walitsuse poolt wastati järelpärimisele eitawalt, kuna kõik Soome jäälõhkujad on hädawajalikud Soome oma sadamate awamiseks ja lahtihoidmiseks.

„Surematu“ rekordimees — Glen Kidston.

Nagu juba warem teatatud, püstitas see Inglismaa sportlistes rinakondades tuntud miljonär-sportlane uue lennurekordi, lennates 6 päewaga Londonist Kaplinna — Lõuna-Aafrikas. Glen Kidstoni kutsutakse tema paljude kaelamurdwate seikluste pärast „Surematuks“.

Tartu kirjastajad esinesid märgukirjaga.

Paberi tolle olewat tarwis weel alandada.

Nagu teada, oli Tartu kirjastajatel ja trükikoja omanikkudel ning juhatajatel enne pühi nõupidamine, kus otsustati pöörduda majandusministri poole märgukirjaga, milles nõutakse, et paberitööstusrite pealekäimisel päewakorrale kerkinud paberitollide rewideerimisel ei tõstetaks tolle, waid jäetaks need seniseks ja osalt alandatakski weel.

Nüüd on märgukiri koostatud ja ära saadetud. Märgukirjas tuuakse ette samad motiiwid, mida käsitleti üllal nimetatud koosolekul ja mis lügejatele juba tuttawad. Kui märgukirja esitajate soowe ei arwestata, siis „käesolewal aastal osutuwat wõimatuks raamatute suwine ette trükkimine. Kõrgendatud tollidega langeks ära pikaajalise krediidiga wälispaberi saamise wõimalus ning kui tuleb arwestada kodumaa paberitööstuste poolt senist wastutulematust krediidi asjus. Selle tulemuseks oleks, et kirjastused kuni sügiseni, wähemalt augusti kuuni on sunnitud wäga ettewaatlikult talitama oma tellimiste andmisega trükikodadele. Kirjastuste tellimiste tagasihoidmine sügiseni põhjustab aga suure hulga trükitööliste wallandamist ja töötaolekut mitme kuu jooksul.“

Ingeri hõim häwineb!

Soomes otsitakse abi.

Helsingist, 9. apr. Tamperes peeti kesknädalal üldist kodanikkude koosolekut Ingerimaa küsimuse arutamiseks. Wõeti wastu resolutsioon, milles konstateeritakse, et Nõukogude Wene walitsuse poolt on Tartu rahulepingus antud lubaduste wastaselt asutud otse füüsiliselt häwitama wäikearwulist Ingeri hõimu, missugune tegu haawab mitte üksi soomlaste inimlikke tundeid, waid ka Soome riigi au. Koosolek nõuab walitsuselt, et see Nõukogude Wene walitsusele meelde tuletaks Ingerimaa suhtes antud lubadust. Eduskunnalt nõutakse, et see walitsust selles asjas täiel määral toetaks. Edasi nõutakse, et walitsus tarbekorral pöörduks kogu haritud maailma ja ka rahwasteliidu poole.

Odavam ostukoht

jalgrattad, õmblusmasinad, laskeriistad, kellad, kuldasjad, grammofonid jne. on kahtlemata K. G. Reinholdi kaubamajas Tartus, Suurturg 5.

Priima Korona-vaha

saadaval rohu- ja värvikaupluses

prov. J. HIMMELHOCH — Riia tän. 1.

Ränga awarii ohwer Wahemerel.

Inglise Wahemere laewastiku manöötwrite ajal põrkas Inglise lennukite emalaew „Glorious“ Malaga sadama lähedal kokku Prantsuse reisijate aurik „Floridaga“, kelle pardal oli palju wäljarändajaid. „Floridal“ tekkis keskpaika kokkupõrke järeldusel suur auk, kuna lennukite emalaew wähemaid wigastusi sai. Kokkupõrkel sai 30 reisijat surma. Ülejäänud 500 reisijat wõttis „Glorious“ oma pardale ja wiis Malaga sadamasse. Pildil on kannatada saanud awarist „Florida“.

Rahwamaja «ILLUSION»

Rutake kõik!

Film Tartus enam ei kordu!

Et võimaldada kõikidel kõige suurema menu osaliseks saanud suurfilmi

Judith ja Holofernes

vaatamist, jookseb film kaks viimast päeva, neljapäeval, 9. ja reedel, 10. aprillil 1931. a. alandatud hindadega.

Põllumehe mured.

Lõuna-Eesti põllumeeste päew läheneb.

Meie põllumajanduse ajalugu ei tea wiimastel aastakümnetel olnud ajajärku, mil oleks wõinud põllumees olukorraga täiesti rahul olla ja mil oleksid awanenud awarad wõimalused põllumajanduse edaspidiseks sihikindlaks arendamiseks. Olukord on ikka nõnda kujunenud, et üksikutele lühematele, majanduslikelt wähegi lahedamatele tõusuajajärkudele on järgnenud sügawad ja aastaid kestwad põllumajanduse depressioni ja languse aastad.

Mõõn on oma ulatuse ja kestwuse poolest pea alati tõusust püsiwam ja laiem olnud. See mis tõusuga kätte saadi, kisti tihti languse ajajärgul mitmekordselt tagasi.

Sarnane on meie põllumajanduse saatus olnud ja selles olukorras on tulnud meie põllumehel tegutseda.

Kui waremalt aastatel meie põllumehel on põhjust olnud majanduslise seisukorra üle nurisemiseks, seda rohkem on nurinad ja mured just praegusel ajal põhjendatud. Iseseiswuse aastatel ei ole meie põllumajandusel tulnud weel kunagi nõnda üldiste ja suurte raskustega tegemist teha kui just käesolewal ajal.

On weel elawalt meeles wiimased ikalduse aastad, kus põllumajandusel oli suurte raskustega tegemist ja walitsus seisukorra parandamiseks sunnitud oli põllumajandust toetama. Kuid siiski ei olnud tolleaegsed raskused kaugeltki weel nõnda laiaulatuslise ja sügawa iseloomuga kui praegu.

Põllumeeste suur were on seisukorra tõttu hinnates ennatsalgawalt majanduslisi raskusi kannud. Kandejõuks on olnud olukorra lahenemise lootused ja ootused ning teadmine, et wabariigi walitsus püüab omalt poolt kõik selleks teha, mis tema wõimuses, et põllumajandust aidata üle raskest katsumise ajajärgust.

Häda ajab aga kõnelema ja sunnib inimest eneseawaldusele. Selles leidub troosti ja julgust edaspidiseks tööks ja tegewuseks.

19. aprillilks aga ei tule põllumehed Tartu Lõuna-Eesti põllumeeste päewale kokku mitte ainult lihtsa eneseawalduse tungi pärast waid meie põllumajanduse seisukorra selgitamiseks ja abinõude leidmiseks majanduslisest raskustest ülesaamiseks.

Eelolewa põllumeeste päewa eeskawa peaks oma laiaulatuslise tähtsuse poolest põllumehi tõsiselt huwitama. Päewakorras olewad küsimused on nõnda lähedal meie põllumajanduse praeguse seisukorraga, et nende küsimuste selgitamiseks peaks wõimalikult rohkesti põllumehi osa wõtma, et seda mitmekesisemalt saaks küsimust laaluda.

Põllumeeste päew algab wälisministri J. Kanissoni kõnega: meie põllumajanduse praegus, selle põhjused ja lahendamiswõlsawaated. Seda ülewaadet ja kitsikuste lahendamise wõimaluste wäljawaadet on meil praegusel ajal rohkem kui kunagi warem tarwis. Alles kitsikuse põhjuste selgitamise järele awanewad ülesanded ja abinõud raskuste kõrwaldamiseks.

Suurt huwi peaks põllumeestele pakkuma põllumajandusliku krediidi korraldamise küsimused.

Meie põllumehed on alati wõlga wõõra omaks pidanud ja ei ole kunagi oma suures enamuses pooldanud põllumajanduse wõlgadega koormamist. Sellest siis ka tuleb, et meie põllumajanduse wõlakoorem on märksa wähem kui paljudes Lääne-Euroopa riikides. Kuid sellele waatamata tundub ta aga meil siiski raskemana kui mujal ja ähwardab isegi meie põllumajandusele saatuslikuks saada.

Kõik see tuleb sellest, et kaugelt suurem osa meie põllumajanduse laenudest on kõrgeprotsendilised lühiajalised laenud, kuna põllumaj. wõik juttu olla ainult pikaajalisest ja odawaprotsendilisest laenust. Sellepärast peaks põllumeestel rohkem kui huwitaw olema kuulda neid kawatsusi, missugused on põllumajandust finantseerijate asutuste poolt käimas, et meie põllumajanduslisi laene wiia põllumajandusele wastuwõetawale alusele.

Nendest küsimustest kõnelewad põllumeeste päewal Pikalaenu Panga dir. B. Rostfeld, Maapanga dir. W. Johanson ja tegelik põllumees E. Ehrlich.

Wiimasel ajal on kerkinud paljudes kohtades päewakorrale ka põllutööliste küsimus, ehk küll seda küsimust meie põllumees weel mõni aasta tagasi praegusel kujul ei tunnud. Ühel pool seisab suur hulk töötatöölisi ja teisel pool walitseb jälle tööliste puudus.

Kas ei kõnele see küllalt selget keelt sellest, et siin asjad mitte kõik päris korras ei ole ja et tööliste küsimuse lahendamiseks tuleks meil midagi teha. Milles peaksid meie lähemad ülesanded sellel alal seisma, sellest annawad ülewaate haridus-sotsiaalminister J. Piiskar ja Tartu maawalitsuse liige H. Miller.

Seni ei ole ühte osa meie põllumeestest põllusaaduste turuküsimus küllalt tõsiselt huwitanud. On peetud päris loomulikuks ja iseenesestmõistetawaks asjaks, et meie saame ühe osa oma põllumajanduse saadustest wälisturule ja saame nende eest ka wäärilist tasu.

Kuid juba läinud aastal selgus, et wälisturg ei ole meile kaugeltki nõnda kindel, nihästi oma mahu kui ka hindade poolest, nagu seda on paljud põllumehed arwanud. Ju mida päew edasi, seda rohkem ähwardawaid tundemärke tuleb wälisturgude suhtes ilmsiks. See sunnib aga meid wälisturu küsimuste kõrwal tähelepanu pühendama ka siseturu küsimustele. Et meil siseturu korraldamise alal oleks wäga palju teha, seda peame ometi ühiselt tõendama.

Mis meid turgude suhtes ootab ja mis tuleks meil selle äärmiselt tähtsa küsimuse lahendamiseks teha, sellest kõnelewad „Põllumajandusturu“ toimetaja J. Janusson ja ühistegelane A. Mälberg.

Juba needki siin märgitud küsimused Lõuna-Eesti põllumeeste päewa eeskawast ja meie põllumajandusele nõnda suure tähtsusega, et põllumeeste päew peaks põllumeeste poolt tõsist tähelepanu wäärima. Kuid peale päewakorras ettenähtud ettekannete tohiksid küllalt huwi pakkuda läbiräägimistel sõnawõtmised tegelikkude põllumeeste eneste poolt meie põllumajanduse seisukorra selgitamiseks.

Nõnda ei tohiks üksi põllumajanduse organisatsioon Lõuna-Eesti põllumeeste päewalt puududa. Muidugi on terwitatud ka kõik mittesaadikud põllumehed, kes leiawad wõimaluse põllumeeste päewale tulla.

„Pjatiletka“ töostuslikud tagajärjed.

Rahwuswahelise kaubanduskoja häälekandja kirjutis.

„Internationale Wirtschaft'i“ aprillikuu numbris leidub J. A. Browni sulest pikem kirjutis nõukogude Wene „wiieaasta plaani ja selle töostusliste tagajärgede“ kohta. Käsitades selle plaani teekimise põhjusi ja senist teostamist nõukogude andmete põhjal, jõuab autor otsusele, et „pjatiletka“ tulemuste kohta praegu on waran otsust teha. Esialgset kawa on aga jookful tunduwalt muudetud ja seda muudetakse edaspidi kahtlemata weelgi. Mõned töösturuharud on programmist kaugemale läinud, teised selle wastu mahajäänud. On mõjumas tegureid, mis kawa läbiwiimist selgesti wiiwitawad. „Pjatiletka“ läheb kallimaks kui arwati ja kannab ainult pikkamööda wilja.

Kindel ennustamine oleks warajane. Siiski wõiks autori arwates seisukorda iseloomustada järgmiselt: „pjatiletka“ üksi ei suuda nõuk. Wenemaale luua ülekaaluwat töösturlist seisukorda maailmas, kuid kawa mõjul on Wenemaa töösturline jõud juba kiirelt suurenenud ja paisub arwatawasti weelgi. Kawa ennast wõidakse teostada ainult tunduwate muudatuste ja piiramistega, tema täielikke tagajärgi pole otsekohe tunda. Kogemusi ja uusi wäljaminekuid on tarwis selleks, et õpetada Wenemaad käsitama uut mehanismi takistamatult. Palju oleneb sellest, kuidas käsitatakse kawa rahanduslist külge ülejäänud kolme aasta jooksul.

Missugune on „pjatiletka“ mõju wälismaakaubandusele? J. A. Browni arwates mitte wäga suur. Kõige rohkem on Wene konkurentsi tunda ölide, nahkade, puumaterjalide ja põllumajanduse saaduste alal, kuid walmissaaduste turul pole nõukogude pakkumine kuigi suur. Igatahes käesolewal kilmapilgul mitte. Kuid siin tuleb arwesse wõtta ühte asjaolu, mis nõuk. Wene wäljaweos tähtsat osa etendab, nimelt riigi rahalist toetust eksportdile. Kahtlemata kestab sarnane toetuspolitika, mille kasutuses seisawad suured summad, lähematel aastatel täie hooga edasi.

Kõige järele otsustades — lõpetab autor — saawad majanduslised muudatused wiimase 8 aasta jooksul nõukogude Wene majandusellu ja -struktuuri kestwaid jälgi jätma. Mun maailm peab otsustama, missugune organisatsiooni kuu, kas üksikfirmad wõi suuremad koondised, on kõige kohasemad selleks, et kontakti pidada tsentraliseeritud üleriikliste üksustega, millest oleneb nõuk. Wene wälismaakaubandus. Wististi on küll kohasem organisatsioon wõimalikult laial alusel.

Wenemaa loomanahkade müügikeskkoht Kaunasesse?

Kaunasest, 9. aprillil. Leedu uues tollitariifis jäeti ära sisseweotoll loomanahkadele. See tõsiasi sünnitab elawat huwi, sest arwestatakse, et selle soodustuse kasutab ära Nõuk. Wenemaa. Kõneldakse, et Nõuk. walitsus kawatseb likwideerida oma loomanahkade kesklohu Leipzigis ja toob selle üle Kaunasesse. Tolli muutmine olewat sündinud Nõuk. walitsuse soowil.

„Zepp“ teel „Waraode maale“.

Friedrichshafenist, 9. aprillil. Ohulaew „Graf Zeppelin“ alustas öösl wastu neljapäewa 28 reisijaga pardal lendu Egiptusse. Laupäewal tehakse wahemaandumine Kairos, kus täiendatakse kütteaineid ja wõetakse uusi reisijaid peale. Pärast seda järgneb lend piki Niilust, mispeale kawatsetakse lennata Palestiinasse. Ohulaewa juhib dr. Eckener ise.

ILMUS. H. REIMANN ILMUS.
Riigi Statistika Keskbüroo Üldbüroo juhataja
Eestlaste rassiline koosseis
Hind 4 kr. 80 snt. K/o-ll. „LOODUS“ — Tartus.

Londoni kohtamine alles 5. juunil.

Saksa riigimehed sõidawad Londoni pärast rahwasteliidu nõukogu koosolekuid.

Wäidetakse Saksa-Inglise lähenemist.

Berliinist, 9. aprillil. (Trj.). Pärast mõningaid kaalumisi on nüüd Saksa-Inglise konwerentsile, mis Chequersis ära peetakse, kokkuastumise ajaks kindlaks määratud 5. juuni. Saksa riigikantsler Brüningi, wälisminister Curtiuse ja Inglise riigimeeste mahelised nõupidamised kestawad 4 päewa. Saksa poolt pandi ette nõupidamised ära pidada esimesel mail. See ei olnud inglastele wastuwõetaw aeg. Samuti ei saanud saksalased leppida inglaste ettepanekuga Chequersi konwerents ära pidada 8. mail. Nii oldi sunnitud konwerents edasi lükkama ja määrama nõupidamiste aeg alles pärast rahwasteliidu nõukogu istangjärgu lõppu.

Et Saksa ja Inglise riigimeeste kohtamine edasi lükati kuni rahwasteliidu nõukogu istangjärgu lõppemiseni, on Prantsuse ajakirjanduses täit rahuldust tekitanud. Lisatakse juurde, et see on põhimõttelikult õige otsus, kuna Saksa-Austria tolliliidu küsimust tuleb lugeda waidlusaluseks, seni kui rahwasteliidu nõukogu ei ole oma otsust selle kohta teatanud. Saksa ajakirjandus waidleb aga sellele wastu ja toonitab, et ainult tehnilised asjaolud wõiwad nõupidamise edasilükkamiseks mõõdukandwad olla.

Lehtede teatel wõtab riigikantsler Brüningu tema Londonis wiibimise ajal wastu ka Inglise kuningas. Ühenduses ministrite sõiduga Inglismaale arutawad lehed suwel plaanitsetawat Inglise ristlejate külaskäiku Kieli, mis oleks ühtlasi esimeseks laewastiku külaskäiguks mõlema maa wahel pärast ilmasõja puhkemist, see on 1914. aastast siiani. Seda külaskäiku terwitatakse kui uut sammu Saksa-Inglise lähenemisel.

Dodata sõjakäiku Madeirale.

Portugaalia walitsus walmistub kristuseekspeditsioonile.

Lissabonist, 9. aprillil. Mäss Madeira saarel ei ole esialgul Portugaalia emamaal mingisugust wastukaja leidnud. Ei ole mingisuguseid rahutusi, kuigi Lissaboni tänawatel liiguwad kõwendatud sõjawäe patrullid. Madeira mässu kohta antakse Portugaalias wäga tagasihoidlikke teateid. Liiguwad kuulduseid, et Tagusi sadamas on sõiduwalmis ja ootawad wäljasõidu käsku 2 sõjalaewa. Laewadel on hulk sõjawägé, mis hambuni sõjariistus, samuti olewat wäljalennuks walmis 4 sõja lennukit.

Londonist teatatakse, et Inglise ristleja „London“ jõudis Madeira randa. Sõjalaewa raadiotelegrafist teatab, et saarel walitseb rahu. Wõim on mässajate käes. Esialgul ei ähwarda Inglise alamaid hädaoht.

Gandhi sõidab Ameerikasse.

Usutülid Indias teravnewad.

Londonist, British United Prejs kuuleb Delhist, et Gandhi sõidab arwatawasti juba käesolewal aastal Ameerikasse. Sõit sündiwat pärast ümmarguse laewa konwerentsi Londonis.

Gandhi sõjised katsed hindusid ja muhameedlasi lepitada on kõik nurjunud. Muhameedlased nõuawad otsustawa kindlusega lahutatud walimisringkondi. Olukord ähwardab minna terawaks sõjaks kahe leeri wahel. Indias on juba hääli kuuldawal, et tülitsejaid wõikjid katsuda lepitada inglased. Sealt poolt aga arwatakse, et tüli on India sisemine asi ja sinna ei maksa ennast segada.

Läti kirikuesitajad koos.

Mahra kiriku ja peapiiskopi küsimused sünnitawad elewust.

Riiast, 9. aprillil. Siin awati Läti kirikupäew. Osawõtjaid on umbes 400 isikut. Juhataja kohtadel Läti piiskop K. Irbe ja Saksa piiskop Poelchau. Koosolejate seas sünnitab elawat kõnelemist Mahra kiriku küsimus. Enamus kirikute esitajatest pooldab Mahra kiriku andmist garnisoni kogudusele, mida piiskop Irbe aga õigluseks ei pea. Selle küsimuse arutusele tulemisel oodatakse eriti elawaid waidlusi. K. Irbe peapiiskopiks nimetamise küsimus sünnitab ka suurt elewust. Osa õpetajatest ei pea õigeks, et K. Irbe peapiiskopiks saab ja seda just sellepärast, et ta sakslastele oma esinemistega päris wastuwõetaw.

Tormisooks kullawäljadele.

Londonist, 9. apr. Rio de Janeirost saabunud teated kõnelewad kullapalawikust, mis sarnanes 1849. ja 1898. aastal California tormamistele kulla peale. Minas Geraesi provintsis olewat leitud wäga rikkalikke kullaladusteid. Tuhanded kullahimulised ruttawad autodel lennukitel ja raudteel kohale, et kulda kaewama hakata.

„Postimehe“ lugejad
on alati kõige uuematest sündmustest informeeritud.

Ainult 12 päeva ja siis selgub, kes on võitnud esimese võidu Ü. E. N. Ü. loterii eelloosimisel

Liiw liiwakellas jookseb waiesti.

Fred Hildenbrandti romaan.

60

Ta awab pikkamisi ukse, see on esimest korda kogu reisi ajal, et enne ei kasuta periskoopi ega waata aknast wälja; ta awab ukse.

Ja pead tõstmata astub ta wälja ja ulatab Liebchenile sisse käe, ta silmi ajub jällegi nimetu kurbus sest muidu see oli Edna, kellele ta ulatas käe, ja Liebchenil on peen meel jääraseis asjus, korraga läbistas teda see teadmus, ta ei anna talle oma krobelist kätt, waid tõstab üles oma kuued ja tuleb wälja.

Nüüd nad waatawad ringi.

Nende ümber on maastik, suurepärane, lopsakas maastik, ja nad peawad ristitama käed, sest neile hoowab wastu imelist õhku ja nii jõulist walgust, et nad hakkawad waaruma ja nende ristitatud käed wallanduwad tahtmatult.

Taewas on täis kõlisewat sina, ja selles sinas kirgawad tähed toreduses ja härrandlikkuses, ja näib kui nende wahelt, nagu walatud sulahõbedast, nooliwad langewad tähed pikas reas edasi-tagasi.

Nende ees on wäike mägi, mis joobnustab miljonite õitega, nad seisawad rohul, mis on pehmem ja sügawam kui kõige paksem waip, nad näewad puid, mis jätawad mulje nagu katedraalid, nad kuulewad miljoneid hääli taewast, maapinnast, kogu maastikust, ja on see üksainus wägew muusika, nimetamatu salapära hõljub kõige kohal, ja nemad ei julge liigatuda.

Nad näewad puie all liikuwat ja teineteisega mängiwat määratusuuri tundmatuid loomi, — loomi nii suuri, et näib neile wilets too ninasarwik, kelle Framm tappis, nad ei suuda paigalt liikuda, kuid nad harjusid pikkamisi ja ei kartnud enam, sest need mõistatuslikud elajad olid wäga armsad, nii et nad tundsid endis tärkawat suurt rõõmu.

Jah, nad tundsid, et nad enem ei karda.

Esmakordselt nad tundsid täielikku kartmatust; nad ei tunnud rahu, ei, see kartmatus polnud rahu, waid wastuoksa — läbitungiw, nimetu suurepärane erutus, kirjeldamatu rahutus, kõditaw rõõm hingata, waadelda, kuulda, haista, maitsta, kombata; nad põlesid elutunde häwitawas tules.

Nad wärisesid mõlemad elu ees.

Nad astusid aasale, ja nende silmad peaaegu walutasid heledast walgusest, nende kõrwad peaaegu walutasid häältest ümberringi, nende poorid awanesid, ja waldas neid tunne, nagu nende hinged oleksid kehast lahkunud ja lennanud sinna.

Liebchen wabastus Frammi käe alt, ja Framm nägi teda minemat üle aasa, kikiwarwul ta astus üle aasa, wana peale kõrgel, ja nuuskides, suurte ja wäikeste lillede ümber ta tegi hoolika kaare, ja ta kõnnak oli selline, millist Framm tema juures weel kunagi pelnud näinud ta juures — noor, kerge ja wõidukas käik, nii astus ta edasi, kohtlaselt ja umbropsu; ta astus hiigelloomadest mööda, kes kergelt kummardusid ta poole, Framm nägi, kuidas ta pani oma käe õrnalt nende koonudele paremal ja pahemal, ta kuulis teda kõnelemas loomadega.

Ja Liebchenil polnud enam mingit muret, ta pidi seda tegema, ta pidi siin ümber käima, ta ei tunnud enam oma lihtsat elu, ta ei teadnud enam wanadust ja waewa, ta on lihtsalt inimene, jumala sarnane.

Framm oli näinud teda kaua, nüüd ta lange pikkamisi maha, ta põlwed olid muutunud nõrgaks.

Ta tahtis hüüda Liebcheni, sest talle näis, nagu ta nüüd tunneks suurt igatsust selle wana naise järele, kes uitis seal ringi, ja igatses ta samuti kuulda selle wana naise häält.

Ta kuulis elu häält, ja kuulis ta surma häält, nägematult ta ümbr hõljusid waimud, ta tundis nende puntumist ja kuulis nende sosinat, kuid need olid loomade hääled ja taimede suminad, seda ta teadis siiski.

Liebchen oli äkki seisatanud ja pöördus tagasi ta poole.

Framm nägi ta heledaid silmi endale pöördud, neil oli puhas läige, ja Liebchen pani sõrme huultele, astus mõned sammud tagasi, nõjas ühe puu tüwe taha, seal ta seisab liikumatult.

Ta oli pannud käed rinnale.

Framm ei ei kaotanud teda silmist, ta ei taibanud, mis ta tahab.

Kuid siis ta taipas.

Pisut eemal liikusid oksad, hiljukesi ja kiikudes tulid nähtawale neli toredat lõwi, määratumad loomad, ja nende taga nägi Framm kaht kogu — meest ja naist.

Nad olid suuremad, kui Framm eales inimesi näinud, nad olid tumepruunid ja alasti.

Liebchen oli langenud põlwili.

Framm waatas nende poole ega suutnud hoiduda sellest, et ta silmad ei täituks kuumade pisaratega.

Ta langetas näo sügawale wastu maad ja nuttis, kogu ta keha tuksatles, nagu pikne läbistas teda üliinimlik õndsus, rõõm tungis ta südamesse, et ta oli walmis hüppama, ja ta nuuksus, uimane talumatust õnnesegadusest.

Ta ei saanud tõsta pead, ta käed kümblesid pisarais, mis woolasid üle ta näo.

Mis juhtus temaga?

Ta oli näinud esimeste inimeste ilu ainult sekundiks, ja see ilu ületas kõik ta mõisted.

See oli ilu, mis oleks wõinud ta häwitada, kui ta oleks kauemini waadanud sinna. Ta teadis, et on saabunud silmapilk surra, ja ta ootas, et ta märatsew süda järgmise löögi juures jääb seisma.

Korraga ta tunneb puudet õlga wastu, ta waatab üles ja pühib pisarad silmist, ta näeb, et Liebchen on kummardunud ta kohale ja ta wana nägu hiilgab nagu päike; Framm haarab ta käed ja surub oma näo wastu ta rõiwaid.

Liebchen istub ta juure, wõtab ta pea sülle ja sõrmitseb nagu ema õrnalt ta juukseid, silub ta sidet ja suudleb teda lahule.

Framm haarab ta ümbert kinni.

Ja wiiwu pärast muutub rahulikumaks. Liebchen tõstab ta pea enda poole üles.

„Kas sa nägid teda?“ küsib ta tasa ja naeratleb talle wastu.

Ja selles naeratuses on kogu ta usina ja waese elu puhtus ja süütus, ning Framm tunneb, kui wäike ja wilets on tema ta kõrwal.

Ta noogutab.

Liebchen waatab rahulikult wälja aeda, kus sööwad loomad.

Ta noogutas neile, kui nad piiluwad nende poole, ja loomad wastawad, kisendawad talle, karglewad ja hüplewad tema ümber nagu koerad, keda kõnetletakse. Framm jälgib seda, ega ole põrmugi imestunud.

Järsku ta ajab enda püsti.

„Liebchen,“ sosistas ta, „Liebchen, kas jääme siia?“ Kas jääd minu juure?“

Liebchen surub ta pea enda wastu ja waatab wälja taewasesse maastikku.

Siis ta ütleb:

„Kui ma siit warem läksin minema, oleksin peaaegu oma wanul päewul teinud rumaluse. Tahtsin nimelt jääda siia. Tahtsin enda peita ära ega mõelnudki enam tulla wankrisse.

Ta oli muutunud wäga punaseks.

„Jah,“ seletas ta kimbatatult ja kogeldes, „siin on ilus. Kuid siis tulid —“

Ta waikis.

Framm surus ta kätt.

„Ja siis?“

„Siis,“ lõpetas Liebchen tasa, „siis ma märkasin, et mina ei kuulu siia.“

Nad istusid kõrwuti.

Nad jätawad käed teineteise omasse, ja Frammil on tunne, et ta eales oma kätes pole hoidnud ilusamaid käsi.

Mõne aja pärast ta tõuseb püsti ja matkab siia ja sinna.

Rohi on nii sügaw, et ta iga sammuga wajub raskesti alla.

Ta nopib ühe lille, see tähendab, ta weel ei jõua selleni, sest kummardudes alla ta mõtleb järele ja jätab lille, — lille noppida tuleb talle korraga ette nii mõttetu.

Ta naeratab, ja nagu kiuste kummardab unesti.

Kuid jälle ta mõtleb järele ja laseb tal olla.

Ja jõuab selgusele, et ta peab end walitsema, et ta kokku wõttes kogu oma energia peaks nüüd ennast sundima, kui ta weel tahab noppida lille.

Ta on õnnelik selle oma südamelihtsuse pärast, mis talle an uus, ja näeb nüüd oma hinge airsa, pika pilguga kogu ajalugu.

Talle on selge, kuidas on maailma sattunud julmus ja ülekohus, keegi ei mõelnud neile, kuni üks sunselle ühe ja esimese järele tulid teised, ja neile see sai harjumuseks, järgmised jälle tegid sellest endile ülesande, siis ta muutus kohustuseks ja teenistuseks.

Ja Frammis wariseb kokku kogu seaduste sõdelew hoone.

Nii lihtsad on need asjad, mõtleb ta jahmunult.

(Järgneb.)

10. õigusteadlaste päew Tallinnas.

Päewakorras rida tähtsaid riigielu küsimusi.

Eile kell 11 awati Tallinnas „Estonia" finises saalis 10. õigusteadlaste päew. Päewa awas korraldawa toimkonna nimel rahukogu esimees H. Wahtramäe, terwitades päewale ilmunud riigiwanemat K. Päts'u, Leedu ja Ungari juristide esindajaid ning rohkearwulist kodumaa juristide peret. Juristide päew on mõeldud seks, et wõimaldada organisatsioonidel oma wahel läbi arutada tähtsaid juriidilisi probleeme riiklikus elus. Riigi tugewus põhineb hästi kaswatatud kodanikkudel. Õigusteadlased peawad ka mõjuma seks laasa, et kodanikkude laiad hulgad omandaks enam riiklikku kaswatust. Selleks peawad nemad aga ise riigielu mitmekülgsete küsimustega põhjalikult tuttawad olema. Seda nõuab eeskätt küllalt keeruline demokraatlik kord. Kuid eesti rahwas on kõlbulik ainult demokraatlikule riigikorrale ja ükski teine riigikord ei sobi meile.

Peale awakõne sai terwituseks sõna riigiwanem.

Juristide päewal on riiklikus elus lõpmata suur tähtsus. Endistel aegadel ei olnud meie juristidel wõimalik kokku tulla, et arutada põletawamaid politiilisi ja juriidilisi päewaküsimusi. Iseseiswuse aastate jooksul on juristide pere kaswanud mitmekordseks. Nemad ei ole tegutsemas mitte ainult kitsal juriidilisel alal, waid neid wõime leida igalt riigielu alalt. Seetõttu näewad nemad kõik, mis sünnib riigi organismis head või halba. Kokku tulles on nende kohus arwustada neid nähteid. Riiklikus elus on järjest üles kerkimas igasuguseid ideid. Juristid peatwad neid ideid põhjendama või maha teeema õiguse printsiipide seisukohalt. 10. õigusteadlaste päewa kawas on terwe rida riiklikult tähtsaid küsimusi: omawalitsuse reformid, maksureform jne. Tuleks loota, et juristid siin oma kaaluwa sõna ütlewad. Walitsus näeb juristide päewas ühte oma kaastöölistest riiklikkude küsimuste otsustamisel.

Terwitused wälismailt.

Ungari juristide nimel terwitas õigusteadlaste päewa prof. S. Czekey, Leedu juristide ühingu poolt Leedu kõrgema tribunaali abiprokurör Žalkauskas, riigikohtu ja Tartu õigusteadlaste seltsi nimel riigikohtunik Palwadre ja Tartu ülikooli õigusteaduskonna nimel Saarmann.

Õigusteadlaste päewa juhatajateks waliti Wahtramäe, Kristelstein, Wiederfeldt. Selle järele asuti päewakorras ettenähtud referaatide ettekandmisele. Esimesena sai sõna õigusteadlaste seltsi sekretär notar J. Kristelstein, kes andis pikemas ettekandes ülewaate möödunud õigusteadlaste päewade töödest meil kui ka mujal.

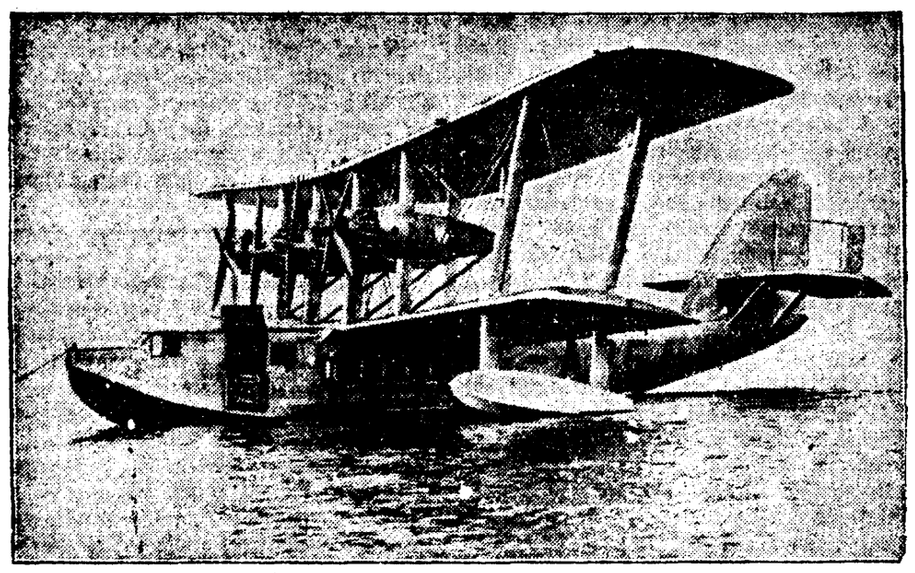

Lendaw sild Londonist Kaplinna.

Inglismaal on osalt walminud osalt weel ehitusel uued suurlennukid, mis astuwad teenistusse uuel lennuliinil Inglismaa ja Lõuna-Aafrika pealinnade wahel. Uued lennupaadid, millest üht näeme pildil, wõiwad peale wõtta 16 reisijat ja hulk posti. Eriti postiweo kiirenemise tõttu annawad ju inglased uuele lennuliinile suure tähtsuse.

„Teraskiiwri" pealetung.

Algas allkirjade kogumine Preisi maapäewa laialisaatmiseks.

Berliinist, 9. apr. Saksa „Teraskiiwerlaste" organisatsiooni ja selle liitlasorganisatsioonide poolt ühiselt algatatud rahwahääletuse nõudmise jaoks awati kolmapäewal nimekirjad allkirjade kogumiseks. Teatawasti tahab „Teraskiiwer" rahwahääletusega laiali saata praeguse Preisi maapäewa. Esimesel päewal anti rahwahääletuse algatamiseks 100.000 häält, nendest ligemale 20.000 Berliinist. Allkirjade kogumine kestab 14 päewa. Rahwahääletuse algatamiseks on tarwis allkirju üks wiiendik Preisi walimisõiguslikkudest, see teeb wälja umbes 5 milj. allkirja. On see arw allkirju kokku saadud, alles siis tuleb küsimus rahwahääletusel otsustamisele. Preisimaal on umbes 38 milj. elanikku.

Brüningi uus wõit.

Äärmuslaste läbikukkumine riigipäewal.

Berliinist, 9. apr. (Trj.) Wastasrinnas olewad erakonnad: rahwuslased, rahwussotsialistid ja kommunistid esinesid riigipäewa wanemate kogus nõudega, et riigipäew wiibimata kokku kutsutaks, kusjuures arutusele tuleks Hindenburgi määruste tühistamine. Wastasrind tahtis sellega teed rajada nende määruste läbikukutamiseks, mis takistawad nende tegewuswabadust. Wanemate kogus lükati aga nõudmine tagasi.

Seda loetakse uueks wõiduks Brüningi walitsusele. Arwatakse, wastasrind lähemal ajal teeb uusi rünnakuid Hindenburgi määruste peale.

Millega ei tohi würtspoodnik kaubelda.

Neil päewil esitatakse kaub.-tööstuskoja poolt majandusministeeriumile kinnitamiseks nimekiri, milliste kaupadega ei wõi 3. järgu äritunnistustega ärid, nagu sega- ja talurahwakauplused ning würtspoed kaubelda. Seni maksis meil 1898. a. wäljaantud seadus, mille järele 3. järgu äridel oli keelatud kaubelda isegi suhkruga, sest see on wälismaa kaup. Tegelikus elus ei peetud sellest muidugi kinni ja see andis tõuke keelatud kaupade nimestiku muutmiseks.

Uues wäljatöötatud nimestikus on tublisti wähendatud nende kaupade arwu, millega ei tohi 3. järgu kauplused kaubelda. Nii on kauplemine keelatud kõigi kallismetallide ja -kiwidega ning kuldkaupadega, wälja arwatud wäikesed kuldasjad ja taskukellad. Samuti ei tohi elewandiluust esemetega, ülekullatud metallkaupadega, pronks- ja kristallasjadega, wälja arwatud söögiriistad, antiikesemetega, wälja arwatud raamatud, jalgrataste ja mootoritega kaubelda. Sadulsepatarwetega, wälja arwatud lihtsad hobuseriistad, kallide karusnahkadega, wälja arwatud lihtsad kodumaa lambanahad, kallide wälis- ja kodumaa tekstiilkaupadega, wälja arwatud willased ja poolwillased kaubad, wälismaa kaabude ja naisterahwa kübaratega, delikatessikaupadega, nagu wiinamarjad jne., apteegikaupadega, kunstiesemetega ja päewapildiaparaatidega.

Kullawool Moskwast kestab.

Riiast, 9. aprillil. Lihawõtte pühade ajal läks Riiast läbi uus Nõukogude Wene kullasaadetis, mis oli määratud Saksa riigipangale. See on käesoleva aasta jooksul juba 8. saadetis Nõukogude Wene kulda läbi Riia Berliini. Kokku on nende saadetistega umbes 50.000 kg kulda Berliini saadetud.

Wekslid alla 50 krooni kaowad.

Wekslisseadust tahetakse muuta.

Kaub.-tööstuskojas oli neil päewil arutusel wekslite küsimus. Koda leidis, et meil liigub wäga palju wäikseid wekslei, mis käiwad maksuwahendina käest kätte ja wõetakse isegi Eesti Panga poolt wastu rediskondiks erapankadelt. Koda asus seisukohale, et wekslisseadust tuleb muuta, nii, et liikumisest wälja tõrjutakse wekslid alla 50 krooni. Ühtlasi otsustas koda pöörduda majandusministri poole palwega, et meil hakataks walmistama wekslipaberit suuremates kupüürides, mille järgi tunnewad puudust eriti suuremad tööstusettewõtted. Wälisfirmad ei näe heameelega, kui neile antakse suur arw wekslei ja wõtawad wastu meelsamini suuremaid kupüüre. Praegu on kõige suurem kupüür 50.000 kr., milline summa suurte kohustuste katteks wäike.

Linnade Liit soowitab laenu ja hoiukassasid.

Linnade Liit on linna- ja alewiwalitsustele saatnud laiali laenu- ja hoiukassade põhikirju, mida soowitatakse tarwituseele wõtta.

Ruhno saarele raadiotelefon.

Teedeministeeriumi eelarwes on ette nähtud 9000 krooni raadioühenduste sisseseadmiseks niisugustesse kohtadesse, kuhu raske on harilikku telefoniühendust seada. Nüüd on teedeministeerium otsustanud nende krediitidega sisse seada raadiotelefoni saamad Ruhno saarel, Pärnus ja jäälõhkujatel „Suur Tõllil" ja „Tasujal". Saamad ehitatakse lühilainelised ja walmiwad arwatawasti augustikuul.

Eesti äride üle antakse waleteateid.

Kriringkondades on otsustatud pöörata sise- ja kohtuministeeriumi poole palwega, et wälismaa agentidele, kes annawad meie äride maksujõukusest teateid wälismaa firmadele, antaks kindlad tegewuse juhtnöörid ja lubataks tegutseda ainult neid, kelle tegewus põhineb soliidsel alusel ja kes mitte mingisuguste kõrwalmõjude mõjutusel ei anna meie äride üle sihilikult waleteateid.

Tallinnas tegutsewad mitmed isikud ja bürood teadete andmise alal ettewõtete krediidiwõime koha, ilma et neil oleks wastaw luba sise- ja kohtuministeeriumilt. Kuna need isikud ja ettewõtted tegutsewad Eestis wälismaa sellekohaste büroode agentidena, on nende poolt Eesti ettewõtete kohta antawad andmed tihti ebatäpsed ja sihilikud. Seepärast on paljud ärid kannatada saanud, kuna waleteadete tagajärjel nad kaotasid krediidinsalduse.

Wähemate summade sissenõudmine ka linnades politsei käte.

Kaub.-tööstuskoja Tartu osakonna poolt wõeti üles küsimus muuta tsiwiilkohtupidamise seadust selles mõttes, et selle seaduse järele kohtuotsuse põhjal wallaswarast sissenõutawad summad, mis ei ületa 200 kr., nõutaks sisse linnades kohaliku politsei poolt.

Praegu on see wõimalik ainult maal ja linnades, kus puudub kohtupristaw. Tegelik elu on näidanud, et wähemaulatuslikkude summade sissenõudmine kohtupristawite töörohkuse tõttu sageli wenib, mille all wäga rasketelt kannatawad nõudjad.

Maatulunduskapitali nõukogu uus liige.

Põllutööminister nimetas maatulunduskapitali nõukogusse, wastawalt seaduses ettenähtud liikmete arwule, põllutööministeeriumi esindajaks maatulundusbüroo juhataja A. Reinarti. Seni puudus maatulunduskapitali nõukogus maatulundusbüroo esindaja.

Weel kaebust terawilja kaitseseaduse alalt.

Riigikohtule on tulnud weel kaks kaebust terawilja kaitseseaduse põhjal tehtud otsuste peale. Kaebajad on Narwa wiljakaupmees Jaan Ofril ja Kuresaare kaupmees Wassili Werlin, kes rahul ei ole nende wiljatagawarade maksustamise pärast. Wiimase kaebus on ka juba arutusele määratud 8. mai peale.

Mis saab eksporttapamajade laenust.

Maatulunduskapitali nõukogu koosolek täna.

Täna peetakse maatulunduskapitali nõukogu koosolekut, kus lõplikule otsustamisele tuleb eksporttapamajadele antawa laenu küsimus. Teatawasti jäi see küsimus enne pühi lahkarwamiste tõttu, mis nõukogu liikmete seas ajet leidsid, otsustamata.

Jõgewa ühispank 10-aast.

Jõgewa Ühispank pühitseb 19. skp. oma 10. aasta tegewust. Sel puhul on kl. 1 l. Jõgewa seltsimajas aktus. Aktusel kõneleb Rahwapanga direktor A. Kask. Ette on nähtud panga ülewaade ja terwitused. Samal päewal leiab sealsamas aset panga peakoosolek. Panga äriseis oli 1. jaan. 925.786 kr. Eelarwe on tasakaalustatud 85.000 krooniga. Nagu aruannetest näha, on pank aast-aastalt kaswamist näidanud nii liikmete arwus kui ka läbikäikudes.

Raudteametniku enesetapmise katse.

Walgas Pikk tänaw nr. 30 elutsew raudteeametnik Aleksander Teder lõi kolmapäewa õhtupoolikul enesele enesetapmise sihiga taskunoaga kaks haawa rindu. Haawad osutusid rasketeks ja ta toimetati Tartu haigla. Enesetapmise katse on tehtud joobnud olekus ja selleks on annud põhjust wekslite protesti minek ning perekondlikud tülid.

Wilkinsi „Nautilusе" ristimine.

Hiljuti leidis New-Yorgi sadamas aset Wilkinsi allweepaadi „Nautilusе" pidulik ristimine. Nagu teada, tahab sir Hubert Wilkins omal allweelaewal jää all põhjanabale sõita. Ristimisest wõttis osa kuulsa „20.000 miili weel all" romaani autori Jules Verne'i pojapoeg Jean Jules Verne.

„Nautilus" algab oma kaelamurdwat teekonda wist warsti ja tahab olla kogu aja ühenduses „Graf Zeppeliniga", milline dr. Eckeneri seletuste järele samal ajal sõidab Põhja-Jäämerele. Üksikasju sõidu algusest ei ole õhulaewa juht awaldanud.

Üliõpilaste kehaline kaswatus korraldamisel.

Uus toimkond. Erimaks üliõpilastelt.

Seni organiseeris üliõpilaskonna sportlisi resp. kehalise kaswatuse ettewõtteid, wõistlusi ja üliõpilasolümpiaadidele esitajate saatmist wälismaadesse üliõpilaskonna juures mõne aasta eest ellu kutsutud n. n. spordikomisjon, mis koosnes Kehalise kaswatuse instituudi ja Akad. Spordiklubi esitajatest ja üliõpilaskonna esimehest. Kauemat aega on kaalutud üliõpilaskonna kehalise kaswatuse otstarbekohasemaks organiseerimiseks kindla keskkorralduse loomist. Eriti wiimasel ajal on see hädawajalikuks saanud, sest üliõpilasorganisatsioonidest tarwitab palju gruppe ülikooli wõimlat, kuid neil puudub asjatundlik juhatus, korraldus, ja selle tõttu ei kanna töö soowitud määral wilja. Samuti püüb päewakorral üliõpilastele

kehalise kaswatuse sunduslikuks tegemise küsimus.

Ülikooli arstiteaduskonna juures teeb selle küsimusega tegemist wastaw komisjon, kelle tööle üliõpilaskonna enda poolt selgitatud seisukohad ja ettepanekud olekšid asjale ainult kasuks.

Spordikomisjon esitabki lähemal ajal edustusele ettepaneku, et astutaks samme ülikooli walitsuse ees sunduslikku kehalise kaswatuse elluwiimiseks üliõpilaskonnas — ülikooli astunutele wähemalt 2 esimese semestri kestel ja ühes sellega

teostatakse üliõpilaste terwishoidlikku kontrolli.

Wiimaseks tööks olekšid kasutatawad arstiteaduskonna wanemate kursuste üliõpilased. Neile wõiks see töö olla isegi teatud praktikumiks.

Lähemal ajal tuleb samuti üliõpilaskonna edustuses kaalumisele spordikomisjoni poolt wäljatöötatud laiaulatuslikum kawa kindla üliõpilaskonna sportlise keskkorralduse loomiseks. Kawa waatab enne läbi muidugi üliõpilaskonna juhatus.

Tahetakse ellu kutsuda uus

Kehalise kaswatuse toimkond.

mis koosneks kolmest edustuse poolt waltawast isikust. Kehalise kaswatuse instituudi ja Akad. spordiseltsi esitajatest; koguarwes 7 isikut.

Kehalise kaswatuse toimkond uurib üliõpilaskonnas kehalise kaswatuse puutuwaid küsimusi ja korraldab wabatahtliku kehalise kaswatuse töö üliõpilaskonnas, olles selle juures kõige lähemas kontaktis ülikooli kehalise kaswatuse instituudiga ja wastawate akadeemiliste sportlise organisatsioonidega. Toimkond selgitab sunduslikku kehalise kaswatuse elluwiimise wõimalusi üliõpilaskonnas. Samuti korraldab toimkond üliõpilaskonna sportlisi wõistlusi ja teostab muid propagandalisi ettewõtteid kehalise kaswatuse propageerimiseks üliõpilaskonnas.

Kehalise kaswatuse korraldustöö on seotud suuremate kuludega, millisteid raske on katta üliõpilaskonna eelarwest praeguse suuruse juures. Muuhulgas oleks tarwilik ametisse panna wastaw palgline asjaajaja kehalise kaswatustöö alale. Seni on korraldus suurel määral longanud kindla tööjõu puudusel. Ühelt poolt saab wast suurmaid edasipüüdlikku hoida sportliste wälisesituste kulude piiramisega kehalise kaswatuse edendamise kasuks üliõpilaskonnas.

Teiselt poolt on ka lähemalt kaalutud wõimalust üliõpilaste maksustamiseks. Teoksil oleva haigekassa awamise järele on

möödapääsematu üliõpilastele erimaksu peale panemine.

See maks ei oleks suur, wast paar kroonine. Selle juures wast neljandik osa läheks kehalise kaswatuse korraldamiseks üliõpilaskonnale. Wälismaa kõrgemates õppeaiutustes ei ole sarnased erimaksud haigekassa, sportimise jne. jaoks juugi uudiseks ja need on wõrreldes meie oludega palju kõrgemad. Maks oleks sissekasseeritaw koos õppemaksuga. Wõimalik, et seda maksustamist saab läbi wiia nõnda, et õppemaksu suurus ei tõusegi, ehk kui, siis wäga wähe.

Nende kawade läbiwiimine nuidugi wõtab weel aega, kuid nad on teostumisel suureks sammuks üliõpilaskonna kehakaswatusliku tasapinna tõstmiseks ja edasiarendamiseks.

Kewadine weesport Kalifornia tütarlastele.

Kalifornia rannas, kus määratud wõimalused weespordiks ja elaw ranna elu suwitajate keskel, on noortele tütarlastele eriliseks lõbuks mootorpaadi taha kinnitatud „lainerattul" edasi wuhiseda. Waewalt aastaga on agarad naised warem ainult meesiportlaste ala täie kindlusega wallutanud.

Soome-Eesti sõpruse tähe all.

Elaw huwi eelseiswa Eesti päewa wastu Soomes.

Helsingist, 9. apr. (Trj.) Eesti päewa peapidustustest Soome rahwusteatris pühapäewal, 12. aprillil, osawõtjateks on endid üles annud juba umbes 1000 külalist. Aktusi on oma osawõtuga austada lubanud ka wabariigi president. Pidustustest wõtawad osa ka Eesti ja Ungari esitajad Helsingis.

Riia pankroti läwel.

Riiast, 9. aprillil. Uueks Riia linnapeaks arwatakse saawat endine Läti riigipresident Semgals, kes demokraatliku tsentrumi nimekirja eesotsas linnawolikokku wõitis. Weel ei olewat teada, kas Semgals annab selleks oma nõusoleku. Semgals olewat seletanud, et linnapea tuleb walida siis, kui on koostatud järgmise nelja aasta jaoks majanduslik kawa. Linna rahanduslik seisukord olewat otse hädaohtlik. Wõiwat tekkida seisukord, et linnakassa ei suuda oma jooksuwaidki kohustusi täita, rääkimata wõlgade tasumisest.

Töästuskriis Norras.

Oslost, 9. aprillil. Lisaks lokaudi läbi tööd kaotanud 43.000 töölisele laastakse Norras 15. aprillist alates weel lahti 25.000 töölist; neile ölldakse töölepingud üles. Rannalaewasõidu tööliste asjus kestawad läbirääkimised weel edasi. Ametliku wahekohtuniku poolt on esitatud uued lepitustingimused ja ettepanekud.

... ja Taanis.

Kopenhaagenis jatkuwad läbirääkimised suure töökonflikti asjus wahekohtu ees. Ametiühistuste liidu täitwal komiteel oli kolmapäewa õhtul koosolek. Mis seal otsustati, ei ole teada. Kuuldawasti kuulutatakse reedel 50.000 töölisele lokaut.

„Postimeest" loeb igaüks

kes tahab **teadlikult osa võtta** Eesti politilisest, kultuurilisest, majanduslikust, sotsiaalsest elust!

Raske küsimus.

Donna Espana kaldub wabariiklusele: „Ma ei saa aru, mida Alfonso tahab — see peakate sobib ju mulle küllalt hästi."

Valetab see, kes ütleb, et E. Olümpia Komitee loterii loosimist ei peeta 29. aprillil 1931. a. Üksikud tähed veel müügil.

Ei matsa weel korta maailma lõppu.

Kümme aastat tagasi oli Euroopa hoopis hädaohtlikumas seisukorras. — Kuid on raskusi wäewähenduse konwerentsi ettewalmistamisel ja Saksa-Austria samm suurendab pinewust. — Majanduselus teeb muret nisuhindade langus. — Lõpuks mõnda Mackensoni poolakeelsetest käsukirjadest.

Augur,

„Postimehe“ kaastöline Londonis.

Lihawõtted! Hoolimata rahalisest pinewusest on London tühi, sest suur osa elanikke on ära sõitnud, et maitsta lühidaid pühi. Parlament on puhkusel, ministrid, politikategelased ja ametnikud on ära. Äritegewus Citys seisab, pankurid ja börsitegelased, ärimehed igat kiki on sulgenud oma bürood ja kuigi nad wast sel aastal ei saa reisida, jäätwad nad koju oma perekonna sülle. Maa-alused rongid ja maapealsed omnibused on tühjad ja restoranides eksiwad kelnerid tühjade laudade wahel. Londoni tawaline pilt kewadpühil! Kes armastab Londonit, kajutab juhust, et lemmiklinna tänawaid waadelda. Wõi rändab mõnulewalt puiestikus, rõõmustades igatlaadi tänawakära üllatawa kahanemise üle. Paras silmapilk politikaelu waatlejale weeta waikne tunnike arwetegemiseks praeguse seisukorra kohta.

Pessimistid ütlewad, et seisukord Euroopas on tulwil hädaohte, isegi et ta on pahem kui kunagi warem. Nad näewad sel suwel tulewat kriitilisi aegu ja ennustawad lõpmatuid komplikatsioone, küll politilisi, küll majanduslikke. Hüwa. Kuid lehitsedes kümme aastat tagasi ilmunud ajalehtede juba koltunud weerge, leiame, et siis näis Euroopa olewat weelgi pahemas seisukorras kui praegu. Näiteks, on kerge kindlaks teha, et kümme aastat tagasi oli kommunismi hädaoht hoopis ähwardawam kui praegu. Euroopa riikide wahelised tülid olid siis hoopis ägedaloomulisemad kui praegu. Euroopa mandrile heitis sel ajal juba oma warje Ruhri kriisi lähenemine, nii Prantsusmaa ja Saksamaa olid tegelikult sõjajalal. Poola oli parajasti wõidukalt, kuid kurnatult tulnud wõitlusest Nõukogude „tsaariga“. Soome ja teised Balti riigid astusid alles esimesi samme iseseiswuse teel. Maksis ainult pilku heita selle aja lehtedesse, et selgusele jõuda Euroopa seisukorra hädaohtlikkuses. Kui tänapäew kõik asjad nii ei arene, nagu meie tahaks, kui tähtsad probleemid nõuawad meie põnewat tähelepanu, ei maksa nii siis weel mõelda, et lähenemas on maailma lõpp. See lohutaw teadmine peaks meie närwe rahustama ja wõimaldama süweneda praeguse seisukorra hindamisse.

Kokkuwõttes märkides on Euroopa probleemiks eelseisew wäewähenduse konwerents, mis peab kokku tulema tulewa aasta kewadel. Kümme kuudki ei lahuta meid sellele tähtsale kokkutulekule määratud awamispäewast. Kuid nädalad ja kuud lendawad kiiresti ning õigustatud on küsimus: mida tehakse kongressi edu kindlustamiseks? Kahetsedes wastame, et eeltöö ei edene soowitawa kiirusega. Huwitatud walitsused on pannud, tõsi küll, tööle oma eksperdid, kaaluma wäewähenduse probleemi tema mitmekülgsi. kõrwalnähtustega, et walmistada ette oma akte. See wõib olla kasulik. Teiseltpoolt on wähe tunnuseid, et walitsused ühiselt meisterdawad kokkuleppeid põhimõtteliikudes punktides, mis eelarutluste arajäämise korral pidurdaks otsekohe kongressi tööd ja kahandaks tema edu lootusi. Aeg lendab, kuid ikka weel puudub kesskoht, kes koordineeriks eeltöid. Rahwasteliidu sekretariaat teeb mis tema wõimuses tehnilise organisatsiooni suhtes. Näiteks uurib ta mitmesuguste linnade wõimeid, kes ihaldawad au näha kongressi oma müüride warjul. Kuid hoopis tähtsam töö programmide kooskõlastamiseks ja töökawas kokkuleppimiseks ootab weel mõne wastutawa isiku määramist, kes seda ülesannet täidaks.

Oli kawatsusel, et warsti pärast kewadpühi astub Londonis kokku wälisministrite nõupidamine, mis wõtab aluseks wormiliku merelepingu sõlmimise Prantsusmaa ja Itaalia wahel. Kuid ei ole teostunud lootused, mis tärkasid kaks kuud tagasi Hendersoni sõidul Rooma ja Pariisi. Nähtawasti oli soow mõtte isaks, kui neid sõite pühitseti lõpliku eduna, kuigi nad seda ei olnud. Eksperdid, kes Londonis pidasid läbirääkimisi Prantsuse-Itaalia lepingu teksti wäljatöötamiseks, millest ka Inglismaa osa wõttis, on pidanud lõputuid kõnelusi ainsa tagajärjega, et nad pühiks laiali sõitsid, leidmata lõpuwormelit. Näib, et lahkuminekud on isegi kaswanud. Wõimalik, et osalised, kes kõik põnewalt ootawad kokkulepet, jõuawad lõpuks meeleheitel kuidagi kompromissini. Kuid seni wõib kuluda weel kuu wõi enamgi aega. Igal juhul on nüüd hoopis wähem optimismi Hendersonil, kes aasta alul uskus kindlasti, et tema suudab Euroopa asja korda seada.

Sellele lisaks tuleb Saksa-Austria wahejuhtumine. Euroopa wõib õnne tänada, et kui tuli Saksa-Austria tolliliidu üllatus, Henderson seda täitsa ignoreeris. Kuna ta ei ole elukutseline diplomaat, ei olnud Henderson kohustatud teadma „kunas ja kuidas“ on lood. Ta andis woli oma terwele instinktile, millel oli terwitataw tagajärg, et ära jäid järsud sammud ja politiliste ringkondade temperatuuril on aega jahtuda. See ei kõrwalda aga tõsiasja, et see wahejuhtumine oli kohutawaks wapustuseks paljude maade politikategelaste närwidele ja Saksa diplomaatiat ootab raske ülesanne, kui ta tahab teiste juures tagasi wõita usku oma otsekohesusesse, mida ta enne seda parajasti oli wõitmas oma wastaste juures politilises mängus. Sellepärast on mõistetaw, et lähemal ajal ei saa kokku tulla kawatsetud wälisministrite nõupidamine, ja kui tulewal kuul rahwasteliidu nõukogu Genfis kokku astub, ei ole õhkkond soodne rahulikudeks läbirääkimisteks wäewähenduse konwerentsi üle. Weelgi aega kaotatud!

*

Majandusalal kujuneb sel aastal meie arwates waldawaks küsimus, kuidas Lääne- ja Kesk-Euroopas kaitsta põllumajanduse huwisid nisu uputuse wastu, mis ähwardab Euroopa turgusid Am. Ühisriikidest ja Nõuk. Wenemaalt. Juba aastaid on suurte wiljakaswatajate maade walitsused julgustanud wõi isegi otsekoheselt toetanud katseid, määrata wiljahinda ilmaturul sel teel, et organiseeritakse ja kontrolli all hoitakse müügid ja ostud. Nõukogud on läinud laugemale ja asunud ise suurproduktsioonile. Ühisriikides on president Hooveri poolt loodud „Farm Board“ mitmel hooajal põllumeestelt kokku ostnud enamuse nende saagist. Nende tagawarade eemalhoidmine turult, millele lisanduwad samalaadsed monopolisammud Kaanadas, on lõpptulemusena ergutanud külwi.

Wabadussõjalased oma langenud kaaswõitlejaid mälestamas.

Soomusronglaste algatus.

Soomusrongide diwiisi koosseisu kuulunud wäeosad püstitawad eelolewal suwel mälestussamba diwiisi wäeosades langenuile.

Et soomusrongide diwiisi koosseisu kuulunud üle maa laiali olewad osad oma langenud kangelaste mälestuse jäädwustamisel ühinetwad, see näitab, et nende lõõgi-wäeosade wabadussõjaaegne waim ja ühistunne pole kadunud.

Wabadussõjas soomusrongide diwiisi osad wõitlesid äärmiselt aktiiwselt, sellepärast ka arusaadaw, et nendes osades, protsentuaalselt wõttes, kaotused langenutena ja haawatutena olid kõige suuremad. Eriti suured olid kaotused juhtiwas koosseisus, soomusrongide kõrgematest juhtidest alates.

Soomusrongide üldjuhi langenud kapten A. Irwe mälestuse jäädwustamise küsimus Wiljandis on olnud üle 10 aasta päewakorral. On walitud isegi komitee, kus eesotsas Wiljandi tähtsamaid mehi, kes wõtsid oma ülesandeks korraldada kapten Irwe haua Wiljandi surnuaial ja püstitada wäärikat hauasammast, kuid sõnadest tegudeni pole jõutud.

Tartu linn on kangelasele J. Kuperjanowile püstitanud nägusa hauasamba ja hoiab haua korras. Kas ei oleks Wiljandi linn ja maakond juba ammu pidanud sama tegema oma wabadussõjas langenud parima poja mälestuseks? Kas ei ole kurbloolus, et kapten Irwe hauda ikka weel ehib lihtne kõdunew puuristikene ja hauale wiib rohtunud teerada.

On wäga terwitataw, et wanad lahingukaaslased soomusrongide diwiisi langenute mälestuse jäädwustamise kõrwal, wajaduse korral, lubawad wõtta oma õlgadele ka kapten Irwe mälestuse jäädwustamise komitee poolt unustusse jäetud öö.

Elwa alew tahab jälle laenu teha.

Neil päewil ärapeetud Elwa alewiwolikogu koosolekul tuli muuseas arutusele laenu tegemise küsimus. Alewiwalitsuse ettepanekust selgus, et rahalaegas päris tühi on, mille täienduseks tarwis 1000 krooni. Wolikogu wastasrind leidis, et möödunud aastal tehtud 1500 kroonine laen weel tasumata on, otsustas uut laenu mitte lubada. Et möödunud aasta eelarwe tasakaalustatud oli, jäi wolikogule arusaamatuks, milleks see uus laen tarwilik.

Põletispuude metsast kättesaamiseks tuli wolikogult garantii nõutada, mis ka anti, kuidas kütteks ettenähtud eelarwe summadega toimitud on, see jäi selgusetaks.

Alewiwolikogu 16. liikmest koosneb 9 liiget walitsuse blokki, kuna ülejäänud 7 liiget wastasrinnal asub. Nii jagati aasta tagasi kõik walitsuse, rewisjoni ja igasugu komisjoni tööd 9 liikme wahel ära, nii et 7 liikmel nendest walitsuse ja komisjoni töödest igasugune informatsioon puudub, mille tõttu langeb neilt ka ära wastutus walitsuse ja komisjonide tegewuses.

„Postimeest“ loeb igaüks

kes tahab tõeliselt osa võtta Eesti politilisest, kultuurilisest, majanduslikust, sotsiaalsest elust!

Samal ajal on wähenemas nisuleiwa tarwitamine, kuigi maailma rahwa-arw kaswab. Kõigil neil põhjustel, millele tulewad lisaks mõned wähemtähtsad, on nisuhinnad langenud katastroofiliselt. Nüüd ei saa „Farm Board“ enam kapitali Ühisriikide walitsuselt ja lõpetab tegewuse. Kui temal üleskuhjunud wiljatagawarasid ei taheta maha põletada, tuleb neid saata turule. Sündigu see nii ettewaatlikult kui tahes, see peab hinda alla suruma. Londoni City asjatundjad arwawad, et sel suwel langewad nisuhinnad madalamale kui kunagi warem pärast ilmasõda, kui mõni ootamata katastroof ei taba Ühisriikide ja Wenemaa wiljapõldusid. Maad, kes olenewad oma põllumajandusest, peaks neid ennustusi tähele panema ja wastawaid samme astuma.

*

Lõpuks mõni sõna isiklikust asjast. Saksa feldmarssal von Mackensen on tarwilikuks pidanud wõltsimiseks nimetada kohti minu uues raamatus „Demokraatia kants“. (Lähemalt sellest oli meie lehe eilses numbris. Postim. toimet.). Ta ütleb, tema ei olewat saksa 17. armeekorpuse juhatajana ühtki poolakeelset käsukirja awaldanud. Kahjuks feldmarssal von Mackensenile on aga seesuguseid päewakäske originaalis alal hoidunud. Oleme walmis oletama, et feldmarssal ei teadnud, missuguseid käske tema asutus tema nimel wälja andis. Kuid ta wõiks ettewaatlikum olla teadlikkude autorite süüdistamisel wõltsimistes. Oleme talle igaks juhuks saatnud ettepaneku tutwuneda originaalidega, mis seisawad tema käsutuses.

Londonis, aprillis 1931.

Augur.

Katastroofide maa Nicaragua.

Ameeriklaste kohwi ja suhkrupilliroog. Kawatsusel uue suure kanali ehitus.

Kawatsusel uue, suure kanali ehitus.

Wäike Nicaragua wabariik, mille pealinna Managua hiljutine hirmus maawärisemine ühes selle tagajärjel puhkenud tulikahjuga peaaegu täielikult häwitas, asub Põhja- ja Lõuna-Ameerikat ühendawal kitsal maaribal ja on juba mitu korda warem sarnaseid ränki katastroofe üle elama pidanud. Nicaragua maastik on täis järske, metsaga kattunud mägesid, kus teotseb loendamatuid ägedaloomulisi wulkane. On wäga wankuwa iseloomuga see maa, kus pruunid nicaragualaised kaswatawad kohwi ja suhkrupilliroogu. Maalt näiwad oma loomuse saanud samuti tema elanikud, nagu seda tõendawad loendamatud rewolutsioonid, mässud ja sõjad, mis lõppesid alles siis kui Ühisriigid hiljuti selle maa oma eestkoste alla wõtsid. Praegu on Nicaragua tähtsusetu maake, kus Ameerika suurettewõtted doodawad suhkrupilliroogu ja kohwi. Ka kulda kaewatakse wähesel määral, kuna maa suurtes metsades kaswab rohkel arwul mitmesuguseid wäärispuuliike.

Omal ajal, kui oli kawatusel Panama kanali ehitamine, oli Nicaragual lootusi õitswaks tulewikuks: Nicaragua kaudu pidi esialgse otsuse järele minema laewasõidutee, mis ühendab Waikse ookeani Atlandi ookeaniga. Nicaragua kanali ehitamise kawatsus kerkis esimest korda üles 1528. a. 1864. a. toimetati ettenähtud kanali täpsad mõõtmised. Ehituse kawandiga tegelesid mitmed seltsid ja walitsuste komisjonid. Kui aga tekkis Panama skandaal ja Ameerika walitsus peaaegu pooleni walmisehitatud Panama kanali neljakümne miljoni dollari eest prantslastelt üle wõttis, jäi Nicaragua projekti teostamine lõplikult soiku. Kaua aega ei olnud wäikesest ürgmetsariigist kuulda muud kui maawärisemisi ja wulkanite purskeid, kuni wiimaks kindral Chamorro riigipööre Ühisriikidele soowitud juhuse andis end wahele segada ja Nicaragua Ameerika ärihuwe kindlustada. Ameerika meriwäe püssitääkidele tugedes, lõi praegune riigisekretär Stimson pärast aastaid kestnud politiliste erakondade wõitlusi maal rahu. Wahwa niinim. mässukindral Sandino aeti mägedesse ja sellest ajast seisawad pealinnas Managuas ja tähtsamates sadamalinnades Ameerika wäeosad, kelle ülesanne on maalt bandiite lõplikult häwitada ja suuri Ameerika omandusi kaitsta.

Nicaragua uus pealinn.

Maawärisemise läbi peaaegu täielikult häwinenud linna Managua asemel, mille üleskehitamisest walitsus loobub, saab nüüd Nicaragua uueks pealinnaks Leon. 47.000 elanikuga on ta praegu Nicaragua linnade hulgas tähtsuselt teine ja oli juba warem kauemat aega pealinn.

Wiimasel ajal on Nicaraguast kanali läbi ehitamine kerkinud uuesti päewakorrale: Panama kanal on jäänud laewasõidule kitsaks ega wasta enam tänapäewa suurte aurikute nõuetele. Sõja puhul näiteks ei suudaks ta teostada oma otstarwet Ühisriikide laewastikude ühendamisteena. Uue, Nicaragua kanali ehitamise küsimust ei ähwarda nii palju tehnilised raskused kui oht, matta hiiglasumme wulkanilisele maapinnale asjatuks ohwriks. Ameerika sõjawäe inseneride arwates ei tee aga maawärisemised kanali ehitamisele mingeid takistusi. Kanal komisjoni aruannet oodatakse suwegs.

Joonealune.

Futuristide restoraan.

Itaalia akadeemikud futurist Marinettiga eesotsas awasid Turiinis puhtt futuristliku restorani, mis oma uudsusega nii itaallastele kui wälismaalastele sünnitab suurt sensatsiooni. Iga päew kogunewad restoraani suured inimesparwed waatama, kuidas sööwad futuristid. Ja sööwad nad tõepoolest teisiti kui teised inimesed. Hoone, milles on asetatud futuristide restoraan, on nii seeskui wälispoolt üleni kaetud futuristlikkude maalingutega ja joonistustega. Keset restoraani, hiigelsuurt lukfusliku sõõgisaali kiirgab sambakujuline lamp, mille wärwilised tuled lühikese aja tagant tähelepanematult muutuwad ja ruumi tema eriskummalisustega näitawad uues walguses.

Restoraani menüü koosneb iga päew 14 toidust. Peale selle kuuluwad menüüsse erilised „tahinad“ ja lõhnad, omapärase restoraani einele ja lõunasöögile on möödapääsmatud täiendised. Futuristide menüü sisaldab näiteks toite:

Plastiline liha.
Üksimehine.
Sõõdaw maastik.
Itaalia meri.
Kesktmaine salat.
Päikesesupp jne.

Söögiajal ei tohi kõnelda. Wõõrad peawad säilitama täielikku rahu, et paremini „maitsta“ häid lõhnu ja muusika helisid, eriti aga luuletiste „poeesiat“.

Lähemal ajal kawatsetakse niisugune restoraan awada ka Pariisis.

Kui mehed norskawad . . .

Mehed norskawad waljustri ka awalikult. Teadusliikudel ettekannetel, sümfooniakontsertidel, kinos, büroos jne.

Poissmeeste norskamise wastu on kõige kindlam wahend paksud wooderdatud uksed, ütles üks Prantsuse riigimees, kes oma ettekannetel sagedasti on kimbus uniste pealtkuulajatega.

Meestega aga, kes norskawad abielus, pole probleem nii kergesti lahendataw. Siin reageeriwad nende naised oma temperamentide järele. Nii ütleb näiteks:

Tundlik itaallanna: „Mees, kes norskab, rikub sageli ära ilusa unenäo.“

Heasüdamline slaawlanna: „Lase norskaja magab, äratad muidu uriseja müraku.“

Jahe inglanna: „Eraldatud magamiskambrites ei norsata.“

Iseteadew ameeriklanna: „Norskaw mees paneb sae kannatuse pilwelõhkuja külge.“

Politiline wenelanna: „Niikaua kui mees norskab, wõib olla kindel, et ta magab.“

Orn hiinlanna: „Kes norskab, laulab oma hinge rahust.“

Nukrameelne austerlanna: „Kui mees norskab, on wähemalt kindel, et ta on kodu.“

Oiglane sakslanna: „Norskaw mees ei kuule norskawat naist.“

Mil õpime eraldama wärwe.

Kui inimene ilmale tuleb, ei eralda ta alul weel mingisuguseid wärwe, waid teeb ainult wahet mitmesuguste walguskraadide wahel. Kuulsa teadlase Garbini järele hakkab wärwimeel arenema alles kolmanda poolaasta lõpul ja jätkub kogu lapseea esimese poole. Uurimused tõendawad, et laps wärwidest esimesena hakkab tajuma punast, siis rohelist, kollast, oraanshi, sinist, lillat. Kuueteistkümnenda ja kahekümnenda kuu wahel saab laps esimesed kindlamad muljed punasest. Kolmandal aastal lisaneb punasele roheline ja esimene rohelise tajumus. Neljandal aastal on punase, rohelise ja kollase tajumine kindel, oraansh, sinine ja lilla weel ebakindel. Kuuendal aastal on punane, roheline ja kollane wärw juba täielikud, oraansh, sinine, lilla selged, mitte aga täiesti.

Kui sageli uueneb meie keha?

Omalajal arwati, et meie keha uueneb iga seitsme aasta jooksul. Täpsamad mõõtmised näitawad, et see ei wasta tõele. Keha weekoostis waheldub kesktmiselt iga kolme nädala jooksul. Kuna aga inimese kehast 93% koosneb weest, siis tähendab see, et $^{9}/_{10}$ meie kehast uueneb 21 päewa jooksul. Lämmastik, munawalge, seega lihaste olulisem koosseisuosa, wajab uuenemiseks 290 päewa. Rauda wahetame iga 300 päewa pärast. Keha kõige kestwamad elemendid on lubi ja fosfor kontides ja hammastes.

Ringi ümber kodumaa.

Rannu piimaühingu asi korras.

Rannu piimaühingu wiimasel peakoosolekul toodi ühe juhatuse liikme poolt ette, nagu oleks ühingu poolt kokkuseatud aruanne ebadige ja nagu kannaks ühing puudujääke. Selle peale selgitati juhatuse ja meieri poolt, et ettetoodu ei wasta tõele. Kuna koosolek muutus rõõrarikkaks, tuli see lõpetada. Asja selgitamiseks kutsuti kohale ühisteg. liidu rewident. Rewident tegi hoolega tööd ja leidis, et ühingus kõik korras on. See anti ka piimatoojate koosolekule teada. Puudujääke ei ole ja piimatoojate arwed on õiged, wõi ülejääk oli 1500 kg; raamatupidamine oli korras; ühingu brutto kasu oli 19.491 kr. ja ülejääk 1474 kr. Need summad olid ka aruandes, seega õieti kooskõlatud.

Antsla saapakaupmees tunnistati maksujõuetuks.

Rahukogu tsiwiil-osakond tunnistas maksujõuetuks Antsla saapakaupmehe Oskar Oja. Wõlausaldajatele otsustati wälja anda tõiteleht tema wahi alla wõtmiseks.

O. Oja maksujõuetuks tunnistamist olid palunud nahatööstus a.-ü. Union ja Tallinna kaubandus- ning tööstusühisus „Carl Tammann ja Stephan Tuustel“, kes seletasid, et Oja suutwat waewalt 20 prot. oma wõlast tasuda.

Kohtus seletas O. Oja, et tal on wõlga ümmarguselt 1,5 miljonit senti. Wekslite järele olewat tal teistelt saada 1200 kr. Mingisugust liikuwat ega liikumata wara tal peale selle ei olewat. Teeniwat oma naisewenna juures wäikse tasu eest ja oma wõlgade katteks wõiwat anda esialgu ainult 10 kr. kuus. Tema ülewalpidada on ka naine ja laps alaealist last.

Metsakratid kasutawad wiimast reeteed. . .

Saare külas on wiimastel päewadel kõneaineks metsakratid, kes enne tee lagunemist tahatawad talu metsadest küttematerjali suwegs koju wedada. Juba ammu märkas mõni peremees, et tema lähiduses kaswawas noormetsas pole asjad korras. Sellepärast korraldati öösist walwet. Peremees sattuski „puulõikajale“ peale, kuid pidi kohe end tagasi tõmbama, sest ega tea, kuidas muidu peremehe käsi oleks kärnud. Ei juleta ka kaewata, sest kardetakse kättemaksu.

Puhja spordiringi kawatsused.

Puhja spordiringi peakoosolek peeti 7. sk. Eelarwe wõeti wastu ühel häälel. Spordiringi juhatajaks walitakse Artur Pauska ja Mitt abiks. Kirjatoimetajaks W. Kink, kassapidajaks Johan Pauska ja waraholdjaks B. Kaiw.

1931. a. suwise hooaja kawasse wõeti: korraldada murdmaa jooks, pidada 2 omawaheliist kergejõustiku wõistlust; korraldada wähemalt üks wäljasõidu pidu; s. t. aastap. pidada ühes karikawõistlusega ja paluda wälastpoolt wõistlejaid.

Karistust toow hobuse „noorendamine“.

Umbes aasta eest ilmus Kokora wallawalitsusse Johannes Pärsikiwi ja esitas uue wastu ümberwahetamiseks Kawastu wallawalitsuselt 1922. a. Johan Joonase nimele wäljaantud hobusepassi. Järelwaatusel aga selgus, et selle passi wäljaandmise aastat näitaw arw „1922“ oli finise tindiga ümber tehtud ja hobuse wanust näitaw arw passist wälja rebitud. Wäljarebitud koha ümbruses leidusid finise tindi jäljed.

Kawastu wallawalitsuses hobusepasside kontsuderaamatus leiduwal sama hobusepassi kontsul oli märgitud aga paski wäljaandmise aasta „1920“ ning hobuse wanadus — 5 aastat.

Selgus, et 1929. a. oli Johannes Joonas selle hobuse Warnja laadal 110 kr. eest müünud Paawel Solotnikowile ja siis olnud passi wäljaandmise aeg weel 1920. a. 1930. a. märtsikuul müünud Pawel Solotnikow selle hobuse Warnja laadal Johannes Pärsikiwile, kes saanud hobusepassi rikutult.

Wastutuselewõetud Solotnikow süüdi ei tunnistannd. Kui ta hobuse ostnud, olnud hobuse wanadust märkiw koht wäljahõõrutud ja taskus kandmisega kulunud passile sinna kohta auk sisse. Kohus leidis P. Solotnikowi süüdi ja mõistis tema 1 aastaks wangitoodu.

Laewad hakkawad ühendust pidama.

Wõrtsjärwepoolne Emajõgi täitsa jäätwaba.

Emajõgi on ülemjooksul kuni Wõrtsjärweni täitsa jäätwaba. Ainult alamjooksul on Emajões weel jääd, kuid seegi juba täitsa rabe ja ei kanna inimesi.

Kuna kaupade saatmiseks ülemjooksule tarwidus ja ka reisijaid leidub, siis tegi laew esimese sõidu juba kolmapäewal. Laupäewast alates algab linna laewadel aga korrapärane ühendus kuni Jõesuuni. „Eha“ sõidab laupäewal sadamast wälja kella 2 ajal. Järgmisel hommikul algab laew tagasisõitu. Arwatawasti saawad laewad liikumist alata Emajõel kuni Peipsini juba nädala-paari pärast.

Waatamata suurele lumele, ei ole Emajões weepind mitte kõrge. Seda wõib seletada pikaldase sulaga, kuna lumi kaob järk-järgult ja öösised külmad päewasele sulale jälle tõkke ette weeretawad.

Hädaohtlik jää.

Allpool sadama piirkonda on jõel weel jää, kuid aukline ja hädaohtlik. Selle peale waatamata panewad inimesed jalawaewa pahaks ja katsuwad liikuda üle jää. See on riskeerimine eluga.

Weibri mõisa kohal kukkus karjarawitseja jõkke.

Weibri mõisa kohal kukkus jääst läbi koju poole sõitew Moisekatsi karjarawitseja Rosalie Ounapuu. Õnnetust märgati kohe ja kohale rutanud kodanikud päästsid inimese ning kraami. Hobune aga uppus. Nüüd ei saa karjarawitseja enam oma töökohale sõita. Ka ei pääse kohale ametiwõimud: Haaslawa konstaabel ei pääse üle jõe, sest jää ei kanna. Sündmusest on teatatud Moisekatsi ja ka Tartu ametiwõimudele.

Tartu teated.

Tartu ühispank läinud aastal.

Tartu Ühispanga peakoosolek on tolku kutsutud 26. aprillils Wanemuise wäikesesse saali. Nagu laiali saadetud 9. tegewusaasta aruandest näha, oli panga äriseis 1. jaan. s. a. 565.149 krooni. Liigete wastutus 118.500 kr., hoiusumme — jookswal arwel 173.532 ja tähtajalisel 164.561. Pangal oli aasta alul liikmeid 1271, nendest põllumehi 454, ametnikke 222, mõjaomanikke 177, ärimehi 85 jne. 1931. a. eelarwe on tasakaalus 49.000 kroonigа.

Nõutakse taluteenijaid.

Palgad näitawad langust.

Tartu linna- ja maatööbörsil on peale pühi wäga elawaks läinud taluteenijate palkamine. Päewa jookul sõlmitakse keskmiselt mõnikümmend teenistuslepingut talupidajate ja teenijate wahel. Wõib öelda, et seni on olnud töötõrsil pakkumine ja nõudmine wõrdlemisi tasakaalus. Kuid need, kes kawatsewad suweks maale teenima minna, registreerigu end kohe tööbörsil, kuna praegu on nõudmine õige elaw ja wõimalus häid kohti saada. Palgad, wõrreldes eelmise aastaga, on langenud. Naistaluteenijaile maksetakse kuu wiisi 9—18 kr., suwe eest (7 kuud) 120 krooni.

Meestele maksetakse kuuwiisi 16—18 krooni. Suwewiisi (7—8 kuud) 135—150 kr. ja lisaks moona.

Kuid peab tähendama, et palgad weel kindlaks ei ole kujunenud, waid näitawad tugewat kõikumist. Kuid näib kindel olewat, et keskmine taluteenija palk jääb tänawu wähemaks kui oli möödunud aastal, mis tingitud muidugi põllusaaduste hindade langusest.

Wähemal möödul palgatakse tööbörsilt ka aia- ja ehitustöölisi.

Nõuanne nutele aiaomanikkudele.

Ustes aianduslinnaosades tehakse tänawu august aedade rajamisega. See nõuab erilisi praktilisi oskusi aianduse alal. Kuna linna maamõõtja peale on pandud ka aiandusinstruktori ülesanded, siis tahab hra Martin aasta kestel nutele aiaomanikudele igal pool nõu ja abiga wastu tulla. Esijärjekorras wajawad nõuannet pea kõik kruntide omanikud. Et neile wõimaldada ühiselt küsimusi arutada, korraldatakse sellekohaseid kursusi. Kewadiste tööde kursus kestaks 1—2 päewa ja seal wõetakse läbi wiljapuude ning põõsaste walik ja istutamine; wiljapuude kewadine kaitse ja lõikamine; keeduwilja külw.

Suwiste tööde kursus kestaks päewa ja seal käsitatakse taime kaitset, keeduwilja harimist ning harwendustöid.

Sügistööde kursus kestaks 1—2 päewa, arutusel komposti walmistamine, wiljapuude ja aiamaa wäetamine, puuwiljaaia kaitse talwe wastu, keedu- ja puuwilja alalhoidmine.

Peale kursuste antakse igasugust nõu ja juhatust nii aedade korraldamises kui ka aiawilja kaswatamises.

Aurik „Salme“ uppumiselugu rahukogus 5. mail.

Reisijateaurik „Salme“ uppumiselugu tuleb rahukogus arutusele 5. mail. Prokuratuuri poolt on tõstetud süüdistus auriku kapteni Jakob Truutsi wastu, kes õnnetuse silmapilgul wiibis kodus einet wõtmas, kuna ta laewa laadimise oli jätnud madruse A. Menningi hooleks. Eeluurimisel olewat selgunud, et laewale on laetud üle 1000 kilogrammi rohkem kui laewa koormatuse ülemmääraks oli ette nähtud.

Tunnistajaid on välja kutsutud 9, neist laks kaebealuse ülesandmisel. Peale selle weel kuus asjatundjat.

Töötwoorimehe ettewaatamatu sõit.

Neljapäewa hommikul sõitis töötwoorimees Juhan Usin Kiwisilla juures auwärawa maja kohal kellelegi wanaldajele naisterahwale peale, mille juures naisterahwas peast wigastada sai ja meelemärkuseta olekus ülikooli haawakliinikusse Toomele saadeti. Kuni õhtupoolikuni ta meelemärkusele ei olnud weel tulnud. Tema wigastused tunnistati raskeiks.

Kuna eidel ühtki dokumenti kaasas ei olnud ja ta kogu aeg meelemärkuseta olekus wiibis, siis ei saadud tema isikut kindlaks teha.

H. Treffneri gümn. jäägu erakooliks.

Kooli ülewalpidamise seltsi seisukoht.

Linnakoolivalitsuse ettepanek anda H. Treffneri gümn. linna awalikude koolide wõrku, on olnud H. Treffneri gümn. seltsis arutusel, kus asutud järgmisele seisukohale:

Seltsi juhatus on kindlal arwamisel, et H. Treffneri gümn. oma praegusel kujul on suutnud täita temale pandud ülesandeid; seepärast näeks seltsi juhatus meeleldi, et jääks püsima gümnaasiumi senine traditsiooniline erakooli-ilme. Wastawalt seltsi liikmete kui ka gümn. wilistlaskogu ringkondade poolt korduwalt awaldatud soowidele tahaks seltsi juhatus wõimaldada gümnaasiumi tegewuse jatkamist erakoolina wähemalt kuni kooli 50 aastase kestusjärgu lõpuni, et sellega seoses teostada mõningaid kawatusi.

Pealegi on gümnaasiumi otsene muutmine awalikuks kooliks raskendatud seetõttu, et praegu gümn. juures teotseb algkool, mille edasikestmine peale gümnaasiumi ümberkujundamist osutuks küsitawaks. Ometi on lastewanemad, kes algkooli ülalpidamiseks kannud wõrdlemisi suuri kulusid, õigustatud nõudma, et algkooli tegewust järsult ei katkestataks. Ühtlasi kuulutsid algkooli sulaemisel wallandamisele mõned õpetajad, kuna mitmed gümnaasiumi õpetajad, kes praegu osaliselt õppetegewuses algkoolis, peaksid leppima pooliku tundide arwuga. Sellele lisandub weel asjaolu, et käesolewal aastal ühenduses gümnaasiumi ühe haru likwiderimisega suletakse üks keskkooli klass, mille tagajärjel on ette näha mõne õpetaja wallandamist.

Kui aga keskkoolide suhtes maksma pandawad seadused ning korraldused peaksid looma seesuguse olukorra, et selts ei suuda enam täita oma ülesandeid kooli huwide seisukohalt küllalt edukalt, — praegu pole olukord ses suhtes lõplikult selgunud — ei eita seltsi juhatus wõimalust muuta aümn. awalikuks kooliks, sest selts pole kunagi seadnud endale muid eesmärke peale selle eest hoolitsemine, et H. Treffneri gümn. wõiks eesti keskkoolide pere wäärilise liikmena seista rahwa ning riigi teenistuses.

Praegu Tartus päewakorral olewal keskkoolide wõrou ümberkorraldamisel tekkida wõiwaist raskusist ülesaamiseks on H. Treffneri gümn. selts walmis wõimalust mööda kaasa aitama.

Jõwnu surm politsei wahitons.

Neljapäewa hommikul suri Tartu politsei wahitoas August Kaasik, kes eelmisel õhtupoolikul wan. kordn. Wihma poolt oli arresteeritud joobnud olekus Uueturu tänawal lamamise pärast.

Laip waadati politsei arestimaja arsti dr. Lukki poolt üle ja saadeti kohtuliku arstiteaduse instituudi lahkamisele. Lahkamisel selgus, et surma põhjuseks on pealuu murd ja werejooks peakoopasse. A. Kaasik oli 43 a. wana.

Autojuhtide eksimused.

Politsei poolt on tehtud protokollid autojuhtidele Oswald Wassilile kiire sõidu, Eduard Pesonile walgustamata taksomeetri, Arnold Tallile kiire ja ettewaatamata sõidu, Peeter Keerdu'e tänawa nurgal signaali mitteandmise, Rudolf Lõhmusele jaama ees liikumise takistamise ja Eduard Kuhlbergile auto suitsu wäljaajamise pärast.

Kruusaaugu lahtikaewamine.

Teedeministeeriumi poolt on määratud 1500 kr. krediidi hädaabitööde arwel ka kruusaaugu lahtikaewamiseks.

Hakkawaid haigusi Tartu linnas

registreeriti: kurguhaigusi 4 juhtumist ja suguhaigusi 2 juhtumist, kokku 6 juhtumist.

Loomapiinajaid kariskatud.

Tartu Eesti Loomakaitse ühingu algatusel on 1930. a. kariskatud loomapiinamise eest rahalise trahwiga wõi aresiiga järgmised isikud. Hobuse piinamise eest hobusega halwasti ümberkäimise pärast: Jaan Tilson, Iwan Gräsnow, Johannes Kuslap, Karl Wiirup, Jakob Wõngri ja Daniel Rammo. Sulgalindudega toorelt ümberkäimise pärast: Nikolai Bentschin ja L. Mühlmann.

Kirjawahetused.

R., Tartus. Kui Wõru tänawa majaomanik oma üürnikkude kortereid läbi otsib, et leida kadunu läinud puid, siis wõiwad üürnikud ju ise reageerida sellele omapärasele läbiotsimisele.

Toimetusele saadetud kirjandus.

H. Reiman. Eestlaste raassiline koostis. Küü. „Looduse kirjastus. Hind 4 kr. 80 senti.

L'Estonie Litteraire Numero 2. Edition du Pen Club Estonien, Tartu.

Tartu lihawõtte laat.

Müügil rohkesti hobuseid ja eluspõrsaid.

Eilsele lihawõtte laadale olid maainimesed rohkesti müügile toonud eluspõrsa, põrsaid ja hobuseid. Ka kariloomi oli märksa rohkem müügile toodud kui neid oli küünlalaadal. Eluspõrsaid ja sigu oli eriti rohkesti, nii et see laada turuosa täitus jamas ulatuses, nagu see nähtaw harilikult suwistel ja sügispoolsetel laatadel. Rohke pakkumise mõjul olid eluspõrsaste hinnad harukordselt odawad. Nii 4—5 nädala wanuseid põrsaid 2—6 kr. tükk, kuna harwa mõned paremat sorti põrsastest selles wanauses ka 7 kr. said. Paari-kolme kuu wanuseid saadi osta 10—20 kr. tükk. Suuremate sigade hinnad kõikusid 30—60 kr. ümber. Põrsaste ostmine oli wõrdlemisi elaw, kuid kõik ei saanud siiski oma kauba ära. Weel keskpäewa ümber oli seaturg üsna suur.

Kariloomade turul oli nõudmine nii liha- kui ka piimaloomade järele üsna wäike, nii et paljudel loomad müümata jäid, kuigi neid palju wähem müügil oli kui suwistel laatadel. Wäljaspoolt lihunikke loomi ostmas näha ei olnud, millega seletub ka wähene nõudmine. Wähese nõudmise mõjul oli ka loomade hind odawam kui see harilikult kewadisel laadal olnud. Nõudehind lehmadest kõikus 50—150 kr. ümber, kuna maksiti 30—125 kr. Nullidest maksiti 30—170 kr. ja loomade eluskaalust 25—28 s. kg.

Eluswasikaid müüdi ainu naha raha eest. Nii saadi eluswasikatest nende suuruse ja rammususe järele 4—10 kr. tükist. Hobusteturul oli rohkesti talwiste wedudega äraorjunud wanu hobuseid müügil ja nende hinnad kõikusid 40—90 kr. ümber. Wähe paremate tööhobuste hinnad kõikusid 100—150 kr. ja nooremate ja tublimate tööhobuste hinnad 180—250 kr. ümber. Söödahobustest nõuti 280—360 kr.

Aiwinurmelasi oma puunõudega oli keskmiselt kaubitsemas ja puunõude hinnad samad, mis eelmisel laadal. Rautaind talu tööwankreid müüdi 80—90 kr. ja wankrirattaid terwe komplekti wiisi 8—12 kr.

Teised laadaturud, nagu kodukoetud riideturg jne., ei näidanud suuremat elewust. Ainult linaseriide järele näis nõudmine wähe elawam olewat. Wiimast müüdi 65—85 s. küünar. Läbiwillaste riiete küünrahinnad samad, mis eelmisel laadal.

Laat kandis täiesti talwe laada ilmet. Maal ei ole weel wankriga liikumise wõimalust. Kuna laadahommikuks ka linnatänawaid walge lumewaip kattis, siis oli maainimesiel regedega liikumine weidi libedam.

Kõnet, koosolekud ja pidud.

Meie majanduse seisukord. Kaubandustööstuskoja Tartu osakond korraldab pühapäewal sell 1 Wene tän. nr. 5 Käsitööliste Abiandmise Seltsi saalis awaliku koosoleku. Kõnega esineb kaubatööstuskoja esimees Joachim Puhk meie majanduslikust seisukorrast. Koosoolekust on osawõtma kutsutud kõik töösturid, kaupmehed ja teised majanduslisest tegutsewad isikud. Kõigile sissepääs waba.

Stenograafia klubi koosolek on pühap. kl. 4 p. l. 2-MKR ruumes. Uusi liikmeid wõetakse wastu seal samas.

Bulgaaria külalise kõne taimetoitlusest. Tartu Taimetoitlaste ühingu korraldusel esineb praegu Tartus wiibiw Bulgaaria gümn. õpet. ja ajakirjanik Peter Pamporow laup. 11. apr. kell 8 õhtul Karskusliidus kõnega „Taimetoitluse teadusline ja kõlbline põhjendus“. Kõne tõlgitakse eesti keele. — Osawõtt kõigile waba ja maksuta.

Raadio ringhäälingu kawa:

Laupäewal, 11. aprillil.

Tallinna. 15,30 päewaundiseid. 15,45 ajanäitaja öiendus. Kuni 16,30 grammofonimuusikat. 18,30 teateid ja grammofonimuusikat. 18,50 päewaundiseid. 19 lastetund. 19,30 dr. Findeisen: Über diagnostische Methoden in der wissenschaftlichen Medizin. 20 ilmateade Tartust. 20,05 kontsert. Juh. md. Ark. Krull. 21,30 wana tantsumuusikat heliplaatidelt. 21,50 järgnewa nädala saatekawa. 22 moodsat tantsumuusikat. helipl.

Tartu. 14,45 grammofonimuusikat. 15,30 ülek. Tallinnast. 18,30 teateid ja grammofonimuusikat. 18,50 ülekanne Tallinnast. 20 ilmateade. 20,05 ülek. Tallinnast. 21,30 wana tantsumuusikat. 21,50 järgnewa nädala saatekawa. 22 moodsat tantsumuusikat.

Berliin. 15 kabaree. 17 ajaw. muusikat. 19 kolorat. laul. 20.10 ajaw. muusikat.

Wiin. 12 rahwam. 13 kontsert. 16,25 ajaw. muusikat. 17,10 muusikat. 18,15 kontsert.

Budapest. 12,05 gramm. 19 muusikat.

Kallundborg ja Kopenhaagen. 16,30 kontsert. 17,15 wanu laule. 21 taani muusikat. 23,20 muusikat.

Lahti ja Helsingi. 18,30 laule. 19,40 orkestri. 21 walsse.

Leningrad. 17,30 kontsert.

London. 17,30 kontsert. 20,45 kontsert. 21,35 kammermuusikat. 24,35 tantsumuusikat.

Moskwa. 7,30 kontsert. 13 kontsert.

Motala ja Stokholm. 21,10 ajaw. kontsert. 24 moodsat tantsumuusikat.

Oslo. 19,15 rahwamuusikat.

Pariis. 23,30 kontsert.

Praaga. 12,45 gramm. 17,30 kontsert. 20,05 puhkpill. muusikat. 22 tantsumuusikat.

Riia. 18 orkestrikontsert. 21,40 ooperi ülek.

Warssaw. 17,45 kontsert. 19,15 kontsert. 21,30 laulusoolo.

Ajakirja «Taluperenaise»
tellijatevaheline

käsitöö näitus

peetakse 10.—13. aprillini s. a. „Taluperenaise“ talituses — Suurturg nr. 8, III. korral. Avatud iga päev kella 10—5 p. l. Sisseminek hinnata.

«Taluperenaise» toimetus.

Sädetelegraaf märgib:

Santiago Alba waikis. Madriidist (Trj.). Hispaania põhiseaduslaste juht Santiago Alba jõudis Madriidiit tagasi. Alba oli 2 nädalat Madriidis ja kuuldawasti tegi temale kuningas ettepaneku kujundada uut walitsust praeguse peaminister Aznari järeltulijana. Alba keeldus Pariisis igaiusgustest seletustest, kuuldawasti on ta aga walitsuse kujundamiest keeldunud ja ainu ärawotawat seisukohal.

Surm Rootsi kirjanikude peres. Stokholmist (Trj.). Rootsi kuuletaja Axel Karlfeldt suri 67 aasta wanauses. Karlfeldt oli sekretäriks Rootsi akadeemias, kelle ülesandeks on määrata Nobeli auhindu kirjanduse alal. Karlfeldi surm ärgitab praegu seda enam tähelepanu, et käesolewal aastal on Nobeli auhind suurem kui kunagi warem ja ulatub 177.000 krooni peale.

Pola Negri helifilmis. New-Yorgist (Trj.). Kuuluis filmitähti Pola Negri jõudis tagasi Ameerikasse, kus ta tahab tööle asuda helifilmi alale. Tema esimene film peab kujutama tantsijanna Mata Hari elulugu. Mata Hari lasti teatawasti tõja ajal salakuulajana maha. Filmiäärtleja seletas, et üks Ameerika miljonär on teinud temale abiellumise ettepaneku. Temal ei olewat aga praegu aega abielu peale mõeldagi. Teatawasti lahutati Pola Negri alles hiljuti würst Mdiwanist.

Teeröölite terror Rumeenias. Bukarestist (Trj.). Bukarestis sünnitab ärewust julm teeröölwimise juhus. Teel Bukarestist Giurgiusse pidasid röölwiid kinni 3 omnibust reisijatega. Reisijad röölwiid puupaljaks. Kes wastu hakata püüdsid, nendega käiid röölwiid äärmiselt julmalt ümber. Röölwiid olid omnibuste kinnipidamisels teele eite tõmmanud okastraadist tõkked.

Berengaria „wormis“. Londonist (Trj.). Suur okeaniarist „Berengaria“, mis neil päewil Inglismaa ranna lähedal madalikule jooksis, jõudis Southamptoni sadamasse. Laew waadati läbi ja leiti, et tema wigastused on sedawõrd wähised, et ta ettenähtud ajal wõib alustada tagasireisi Ameerikasse.

Leedu ülemaähtusel. Kaunasest. Leedu walitsus nimetas „Universal State Bank“ esimehe Eliase oma peawolinikuks Leedu osakonna organiseerimiseks ülemaähtusel, mis peetakse 1933. a. Ameerikas. Leedu osakond peab kujutama enesest Leedu siitiis taluhoonet, kus rahwariides naised demonstreeriwad kangaste ja käsitööde walmistamise meetode.

„Kõwa käsi“ Egiptuses. Kairost. Egiptuse rahwuslaste juhi Nahas paschа, ja wabameelsete juhi Mahmud paschа poolt ühiselt Beni Sueifi organiseeritud meeleawaldusesis, mis oli mõeldud walimiste boikoteerimise wäljakuulutamiseks, läks täiesti mõrja. Politsei ei lasknud meeleawaldajaid rongist wälja. Wiha ootamise peale olid rahwuslased sunnitud erirongi istuma ja tagasi Kairosse sõitma.

Watikanil oma raha. Roomast, Kolmapäewal lasti paawsti korraldusel Watikanis liikwele oma metallraha. Rahad on 100—20-liirilised kuldtükid paawsti kujutusega. Samuti lastakse ringkäiku 20—5-liirilised hõbe- ja nikkelrahad.

Hindenburg „Ersatz Preussen“ ristiisaks. Berliinist (Trj.) Saksa uus ristleja „Ersatz Preussen“ lastakse 19. mail Kiilis weite. Uue ristleja ristiisaks on ette nähtud riigipresident Hindenburg. Laewa tulewane nimi ei ole weel kindlaks määratud.

Kadunud teadlasi otsima. Berliinist (Trj.). Juba sügiseit peale kadunud Saksa Grööniimaa ekspeditsiooni, mis prof. Wegeneri juhatusel teele asus, otsimiseks koostatakse praegu Grööniimaa idarannal abiekspeditsioon ajub otsimisele miipea kui seda ilmastiku olud wõimaldawad.

„Kürewereaada“ ülikoolisse. Berkeleyst (Kalifornias). Siinse ülikooli uue hoone ehitusel langes kolmas kord riiste. 5 töölist sai surma ja 18 raskesti haawata.

Teater ja muusika.

„Wanemuises“ homme odaw hind.

10. ja wiimast korda „Suweöö unenägu“.

Shakespeare'i surematu komöödia läheb laupäewal wiimast korda üle lawa. Kes ei ole näinud seda huwitawat ja wärwikkust lawastust, kasutagu weel juhust. Piletihinnad 20, 30, 40, 50 ja 60 s.

Pühapäewal kell 3 teist korda „Aladin ja imelamp“.

„Aladin ja imelamp“ wõeti pühade ajal nii suurte kui wäikeste laste poolt waimustusega wastu, nii et wõib suurt huwi loota ka kordamisetenduseks. Palju laulu, muusikat ja tantsu. Pieletihinnad 20—60 senti.

Pühapäewa õhtul teist korda „Linnukaupleja“.

„Linnukaupleja“ sai esietendusel osaks haruldaselt soe wastuwõtt. Ja töepoolest on ka iga lauluumber exandita ilus, tegewus huwitaw, nalja palju. Üli- ja kooliõpilaspiletid makswad.

Miina Hermanni Laulufeltsi segakoori harjutus on reedel, kell ¼9 õhtul, Lai t. 28. Peatse esinemise pärait ilmuda kõigil. Juhatuse koosolek sealsamas kell ½8 õhtul.

Tartu Naislaulu Seltsi koori astuda soowijaid registreeritakse 10. ja 14. sõp. kella 7—8 õhtul KMMit ruumes. Kooriharjutus sealsamas täpselt kell 8 õhtul.

Tartu telegraafis seismajäänud telegrammid 25. märtsist 5. aprillini.
Hilda Pult, Otto Palm.

Karjasaaduste hinnad Londonis 4. aprillil.

Wõi.

Noteeriti Londoni börsil Taani wõi 124 s. cwt., Uue-Meremaa wõi 104—120 s. Eesti wõi noteeringud puudusid. Aafmaade ja Argentiina wõihinnad on sel nädalal 1—4 s. wõrra cwt. odawam. Waatamata hindade langusele ei ole nõudmine tõusnud, kuna pärale on jõudnud suuremal hulgal wõisaadetisi. Kopenhaagenis hinnati wõi ametlikult 205 kr., mis wõrreldes eelmise nädalaga muutust ei näita.

Kanamunad.

Taani kanamuna noteeriti 8—12 s. per 120 tükki, Belgia oma 9—9,3 s. per 120 tükki. Eesti muna noteeringud puudusid. Kanamunade nõudmine suurenes ja hinnad liikusid müüjatele kasulikus suunas. Hindade tendentsi on raske ette näha, see oleneb peaepõhisest turust.

Peekon.

Taani peekon 62—70 s. cwt., Rootsi 61—66 s. cwt., Eesti 58—60, Poola 53—58 s. cwt. Peekoni hindades puudusid muudatused sel nädalal. Turu toon püüs kindlana. Tekkisid raskused nõudmiste rahuldamisel. Peekoni hinnad on käesolewal aastal läinud aasta sama ajaga wõrreldes madalamad ja tarwidus on suurenenud. Üldse on wiimasel ajal wähe lahjemat peekonit turul, kuna saadetised peamiselt raskematest sortidest koosnewad. Saadused Balti riikidest on hilja turule jõudnud, kuid realiseeriti raskusteta.

Kerget hoolund, päewal sula.

Reedel keskmise kiirusega põhjakaarte tuuli, selge, kuni poolpilwes, paiguti kerget hoolund, öösel külm, päewal kerge sula.

Ülemaade neljapäewal, 9. aprillil.

Islandi madalrõhkkond wähe täitudes liikunud Grööni idarannikule. Lääne-Wene madalrõhkkond püüb endiselt paigal ja täitub aeglaselt. Kõrgerõhkkond on möödunud öösl weelgi tugewnenud ja ulatub Läämerelt üle Skandinaawia ja Kesk-Euroopa Aadriamerele. Eestis, Ida-Soomes ja Põhja-Wenes sadas öösel ja täna hommikul paiguti lund, Lõuna-Wenes wihma. Hommikul oli Põhja- ja Lääne-Wenes 0—6 kraadi, Soomes 0—5 krd., Rootsi mägedel 3—14 krd. ja Eestis 1—8 kraadi külma. Lõuna-Wenes 1—9 kraadi, Kesk-Euroopas 0—4 kraadi, Lääne-Euroopas 6—12 kraadi ja Lõuna-Euroopas 10—18 kraadi sooja.

Wastutaw toimetaja Oskar Mänd.
Wäljaandja Eesti Kirjastus-Ühisus „Postimees“.
Trükitud „Postimehe“ trükikojas, Tartus.

Soovitakse osta
kruubimasinat ja tangulõikajat
juurekuuluvate puhastusseadetega ja püülivaltse 1 komplekt.
Teenistust leiab asjatundja
mölder
Andmed senise teenistuse käigu kohta ja pakkumised ühes üksikute masinate hindade ülestähendamisega slt. «Valtsid» all.

Katelsepa ja shweisimise töökoda.
Tartus, Narva tän. 53, telef. 504.
Saadaval „Baltika“ süsteemi kateide torusid 2“ tolli à 5½ kr. ja 2½ tolli à 7 kr. tükk. Kõikide tööde hinnad tunduvalt alandatud.

Võõrastemajadele
Asutustele
Äridele ja teistele
trükitud plakaate
Odavad hinnad
Suitsetamine on keelatud
Tulekahju teadaandmise lähem koht
Võõrastele sissekäik keelatud
Prahi mahaloopimine keelatud
Palutakse toiduaineid mitte puudut.
Hommiku-, lõuna- ja õhtusöögid
Karastavad joogid
Soojad söögid
Äri on kinni
Palutakse koeri mitte kaasa võtta
soovitab
„POSTIMEHE“ RAAMATUKAUPLUS,
Tartus, Suurturg nr. 16.

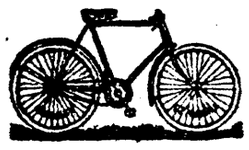
Jalgrataste emaillimisi ja parandusi
teen soodsa hinnaga. Töö headuse eest täielik vastutus. —
Suur ladu jalgratta osasid ja kumme. Soovitab:
FIRMA OTSING Tartus, Rüütli tän. nr. 13. Telef. 382.

Juhtumisi heas korras
talu müüa
ehk **rendile anda.** Soovikorral ühes inventari ostuga. Raudteejaama ja aurujõulise piimameierei lähedal. Põldu 60 vkm., heinamaad 26 vkm. Teateid saab Tartust, võõrastem. «London» — Kauba tän. 15, tuba 14, kella 8—10 hommikul.

Korteripakkumised
Möbl. tuba
köögitarvitamis. üürile anda. Võru 30—3.

Remonteeritud
möbl. tuba
ära anda, erasissekäik. Kroonuaia 17.

Äriruum
ja 2 toaga korter välja üürida. Uueturu tn. 14/16. Küsida majahoidjalt.

Ilus päikesepaisteline
korter
(7-toaline), veranda ja aiaga üürile anda Veski tn. 20, kl. 10—12 ja 3—½5.

Möbl. tuba,
erasissek. ära anda. Kivi tn. nr. 77—1.

Juhtumisi omaette saada
wäike tuba
Aleksandri tn. 73—1.

Wäike talu
rendile anda. Teateid saab Vabaduse tn. nr. 9.

Toiduainete kauplus
ära anda suure leivaahju ja elukorteriga. Järele küsida Laari kauplusest, Õnne ja Kesk tänava nurgal.

Korteriotsimised
Otsin kohe ehk 1. maiks **2 hästimöbleeritud, erasissekäiguga**
tuba,
I. linnaosa. Pakkumised slt. sub „2 tuba“.

Vajatakse sooja, päikesepaisteli. mööblita ruumikat
tuba
pliidiga. Veski wõi Botaanika tän. ümbrusse. Pakkum. slt. „A. R.“ all.

Hans Johannsoni nimelise abiraha asutajat
H. Treffneri gümnaasiumi juurde

Gustav Johannsoni

mälestab tänuga vaikses leinas

Abiraha valitsus

---

3. I. 1931. a. õnnetu surma läbi lahkunud

Aleksander Liivoja'

leinavad vaikses kurbuses

vanemad, õde, õemees.

Kirstupanek ja matmine laupäeval, 11. skp. kell 6,15 peale lõunat vanast anatoomikumist uuele Peetri surnuaiale.

---

5. apr. kell 22.30 uinus igavesele unele minu armas tütreke ja meie õeke

Jenny Nicolai tr. Rammann

Sünd. 3. märtsil 1907. a.

Ärasaatmine Võru t. 92—2 laupäeval, 11. IV kell 14.30 p. l. Maarja kalmistule.

Palume kõiki tuttavaid ja sõpru tulla ära saatma.

Sügavas leinas **ema ja vennad.**

A-S. TARTU METALLVABRIK

G. & H. LELLEP'i

KORRALINE

PEAKOOSOLEK

peetakse ära 25. aprillil 1931. a. kell 15 vabriku kontori ruumides, Kaimistu 21-23.

PÄEVAKORD:

1. Juhataja ja kirjatoimetaja valimine.
2. 1930. aasta aruande kinnitamine.
3. 1931. aasta eelarve kinnitamine.
4. Valimised põhikirja järele.
5. Läbirääkimised.

Aktsionäärid, kes pekoosolekust osavõtta soovivad, peavad oma aktsiad ehk panga hoiukviitungid § 13 põhjal 7 päeva enne koosolekut juhatusele sisse andma.

JUHATUS.

KAUBANDUSE-TÖÖSTUSKOJA TARTU OSAKOND
korraldab **pühapäeval, 12. apr. s. a. kell 11 p.**
Tartus, Käsitööl. Abiandm. Seltsis

AVALIKU

KONEKOOSOLEKU

kus referaadiga esineb Kaubandus-Tööstuskoja esimees hra

JOAKIM PUHK

teemil: **„Mele majandusline seisukord“.**

Tähendatud konekoosolekust on osa võtma kutsutud kõik töösturid, kaupmehed ja teised majandusliselt teguts. isikud.

Kaubandus-tööstusk. Tartu osak.

Sangaste Ühispiimatalitus „VÕIME“
vajab „Poose“ koorejaamale

koorejaama-juhatajat

Palk kokkuleppel. Valimine 17. aprillil kell 2 p. l. „Võimes“, Tuulemäe jaamast 4 klm.

JUHATUS.

Rakvere linnavalitsus vajab

sekretäri-abi

kohale energilist, karsket, hea käekirjaga õigusteadlast ehk omavalitsuse alal erilise ettevalmistusega ja asjaajamise ning perekonnaseisuameti alal täieliku vilumusega meesametnikku. Sooviavaldused eluloo ja senise tegevuse kirjeldusega tempelmaksustatult esitada Rakvere linnavalitsuse nimele 15. aprilliks s. a.

Linnavalitsus.

Oksjon.

20. aprillil 1931. a. kell 10 homm. müüakse enampakkumise teel võõrsilolija **Gavril Kotnov'i vallasvara,** mis asub Meeri vallas, Nõo alevikus ja koosneb kahest laudkuurist ning piimatööstuse vanadest osadest. Müük on koha peal, Nõo piimaühisuse juures.

Meeri vallakohus.

«Vanemuise» teater

Laupäeval, 11. aprillil kell 8 ö.
10. ja viimast korda

Suveöö unenägu

W. Shakespeare'i komöödia 3 vaatuses. F. Mendelssohni muusika.

Pääsetähed 20, 30, 40, 50 ja 60 senti ühes riidehoiuga.

Pühapäeval, 12. aprillil
kell 3 p. l.

LASTEETENDUS:

Aladin ja imelamp

Muinasjutt laulu ja tantsuga 5 pildis.

Pääsetähed 20, 30, 40, 50 ja 60 s. ühes riidehoiuga.

Kell 8 õhtul

Linnukaupleja

R. Zelleri operett 3 vaatuses.

Üli- ja kooliõpilaste pääsetähed maksvad.

T. E. Käsitööliste Abiand. Selts.
Vene tän. 5.
Laupäeval, 11. apr. kell 9 ö.

Kontsert-ball.

Kavas: orkestri ettekandeid, naljaettekandeid J. Taska ja R. Kõivu p. Segakoorilaule.

TANTS.

Puhkpillid. (Algus kell 10)

MISS PIDU

(piduiluduse) valimine. Miss saab auhinna.

Sissepääs 40 senti.

Toimkond.

Kastre meierei-hooned

on rendile anda. Lähemaid teat. Tartus, Pepleri t. 4—1, ehk Tartu, telef. 599-4.

Kuigatsis 1. maist a. a.

„Külaaseme“-talu rendile anda.

Kaupa tehakse kohal iga päev. Ligem raudteejaam Mägiste (3 km).

Harjutamas võib käia ja kirjutada

kirjutusmasinatel.

Küütri tn. 10, kort. 1. Sealsam. müüa masin 60 kr. eest.

Eesti Panga nädala aruanne 31. märtsil 1931

Aktiva			Passiva	
Kattevara:			Põhikapital	5.000.000.—
kuldrahas ja -kangides		6.511.266.25	Tagavarakapital	4.394.024.80
välisraha		17.550.883.04	Jooksvad kohustused:	
Vahetusraha		1.823.273.22	a) pangatähed liikvel	35.658.356.—
Sisevekslid:			b) jooksvad arved:	
kaubavekslid	9.899.298.80		valitsuse	10.384.221.84
põllumajandusl.	1.309.387.52		pankade	5.436.808.68
metsatööstusl.	11.245.70	11.219.932.02	teised	1.572.906.19
Laenud:				17.393.936.71
valitsusele		5.000.000.—	Muud passivad	4.765.829.79
teistele *)		11.352.065.02		
Kinnis- ja vallasvara		1.687.003.56		
Muud aktivad		12.067.724.19		
		67.212.147.30		67.212.147.30

Kattevara vahekord jooksvate kohustustega: 45,36%

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 5.383.563.97.

JUHATUS.

Teadaanne

Oleme Aktiebolaget Arviksverken'ilt, Rootsis, üle võtnud seni A-S. Wirkhaus'il, Tartus olnud esitused ja soovitame põllumeeste poolt igal pool eelistatavaid **rootsi põllutööriistu ja -masinaid.**

THERMAENIUS
rehepeksumasinaid — 30", 28", 24" ja 20" trumliga.

HERKULES
rohuniitjaid 4½', 4' ja 3½' lõikelaiusega, viljaniitjaid, loorehasid, heinakaarutajaid, haspelaparaate, käsiaparaate jne.

Peale selle müüme tuntud:

VIKING
rohu- ja viljaniitjaid, loorehasid, haspelaparaate, käsiaparaate.

ARVIKA adrad.

Müük suurel ja väiksel arvul.

Uus soodne järelmaksu süsteem. Nõudke seletuskirju ja prospekte, Teie saate neid meilt maksuta.

Eestimaa Põllumajanduse ja Tööstuse Aktsiaselts

ESTAKLAND

RAKVERE,	TALLINNA,	PÄRNU,
Vaksali 32/34.	S. Kloostri 11.	Munga tän. 2.
Tel. 156.	Tel. 4-87.	Tel. 3-62.

Teadaanne.

13. oktoobril 1917. a. seaduse III jao 4. peatüki põhjal teatan, et Tartu linnas ja maakonnas 1930. a. uuesti tekkinud kaubandus- ja tööstusettevõtete omanikkudele on

1930 a. täiendava puhtakasumaksulehed

välja saadetud.

Selle maksu õiendamiseks ühesuurustes osades on kaks tähtaega, nimelt 2 ja 4 kuu jooksul ja vastulausete andmiseks 1-kuuline tähtaeg maksulehe kättesaamisest arvates.

Tartus, 2. aprillil 1931. a. Nr. 32.

Tartu maksuam. maksuinspektor K. TARRASK.
Sekretär J. VAASA.

Ilmus

„TERVIS“

nr. 1.

Suurendatud kujul.

Sisu: Prof. A. PALDROCK: Noorsoo suguelust. — Dr. F. TOMSON: Tühik — kopsutiisikushaige suurim vaenlane (9 pildiga). — Prof. A. LÜÜS: Noored mehed ja suguelu. — Dr. M. ELLER: Suguhaigused tõstavad maal pead (1 pildiga). — Dr. V. SUMBERG: Tunne iseennast. Keele maitsetundmisest (2 pildiga dr. Kahni järele). — Dr. K. KOOK: Haiglane rasedus. — Kõhukinnisus (1 pildiga). — Dr. V. SUMBERG: Kunstlik hingamine. — Lutikas — näotu majasõber (11 pildiga). — Ettevaatust kevadisel jääl. — Tervise kõnetund. — Selgituseks.

„Postimehe“ raamatukauplus.

Riiklik Seerumi-instituut Tartus, Tähtvere riigimõis, telefon 902,

ostab elusaid rotte,

meresigu ja valgeid hiiri. Vastuvõtmine 9–14.

Müümised

Müüa ilus

kontsert-pianiino,

tammepuust suur kirjutuslaud, saaligarnituur ja muid majatarbeid. Narva tn. 107, teine kord.

Otepää alevis käidavas kohas väike

maja müüa

elumuudat. pärast odavasti. Maja on tugev palkehitus, alumine kord kivist, mis sünnis mõneks tööstuseks. Kivist tallid ja võlvitud juurvilja keller, ⅓ vakamaad head aiamaad. Teat. saab ehk näha kohapeal kuni 18. IV. Veski tn. nr. 1, omanik.

---

3 maja müüa

keskelinnas, ilusate korterite ja äridega; sünnis ka sissesõidu hooviks. Lähemat ins. Fr. Kangrolt, Tartu hob. postijaamas, kl. 10—11-ni ja 4—5-ni.

Noor, kolmandat poega lüpsmasaaja

lehm

müüa. Tähtvere, Kerge talu.

Suhkrukompvekke à 60 s. kg ja kallimaid ning värsket šokolaadi soovitab suures valikus

šokolaadi ja kompweki ladu.

Ida Mälson,
Rüütli tn. nr. 1, Tartus.

Müüa 4 head lüpsmaasaanud

lehma.

Kastre-Võnnu, Teriketse küla, G. Asor.

Kaerapõhku

müüa. Lembitu tn. 9.

Ostmised

Soovitakse osta väheldast

maja,

kaupluse ruumi ja aiaga. Pakk. anda slt. „J. S.“ all.

Soovitakse osta korralikku

maja,

väljamaksuga 1½ milj. senti. Teatada slt. „Majaostjale“.

Raamatuäri „Vaht“ ostab kõiksugu pruugitud

raamatuid.

Tartus, Kalaturu tn. 3.

Tööpakkumised

Vajatakse kautsjonivõimel.

kassa-preilit

maale ärisse. Teateid saab Otepää postk. 6.

Vajatakse I. klassi puhveti kööki

naiskokka,

kes igasuguste küpsiste, kookide ja piirakute valmistuses vilunud. Kirjal. pakkum. palun slt. „P. H.“ all, ühes tunnist. ja soovit. ärakirjadega sisse saata.

Puutreialit

vajab a.-s. Tartu Metallvabrik G. & H. Lellep.

Lastega perekond vajab puhast, tublit

teenijat,

kes ka pesu peseks. Vabriku tän. 4, kort 2. Tulla ainult kella 11—12.

Otsitakse korralikku

tüdrukut

maale linna lähedale. Ilmuda 10. apr. Aia tn. 51—2, kella 10—12 e. l.

Talufulost

tarvis Tulla sissesõidu hoov Eestimaa, 11. skp. kl. 11—12.

Väike perekond vajab kohe

teenijat,

kes lapsi armastab. Tunnistused tarvilikud. Teatada «Postimehe» raamatukaupl. «Nr. 404» all.

Vajatakse

teenijat,

soovitav venekeelt rääkija. Raekoja t. 12—2. Kenn.

Elan nüüd Riia 16

Dr. Ella Tekel

Naistehaigused.
9—11 ja 3—5.

Elan nüüd Vana t. 3.

Ämmaemand

E. Tomson-Sviker

Ämmaemand-masseerija

E. ELLER

Tartus, Raekoja tän. 35

Tunnid

Kauaaegse prakt. mat. üliõpilane annab tunde kõigis **matemaatilisis** aineis, füüsikas, keemias j. t. Jaani tn. 36—5, kl. 3—7.

Töötsimised

Aednikud!

Võimaldage karskele maapoisile õpilase koht. Olen aiandus-mesinduse alal tegutsenud. Teat. Riia tän. 45—1, autojuhile.

Lihapood

edasi anda. Pakkum. slt. „Lihapood“ all.

Pagariäri

edasi anda. Küsida A. Luksepa ärist, Kaubahoov nr. 29, telefon 972.

---

19. apr. 1931

antakse rendile

Kudina as. Saabli talu nr. 69. Hooldaja.

Kadunud

Minu

hagijas,

kelle tundemärk: prunnimusta karva, jäi Krüüdneri valda „Ääro“ tallu maha 14. märtsil 1931. a. ja jäi sellest ajast kadunuks. Koera omandamise ehk tema hukkamise eest hoiatan. Palun koera olemasolust mulle teatada Krüüdneri valda, Metsa tallu 7 päeva jooksul kuulutuse avaldamise päevast arvates. Eitaval korral annan asjale seadusliku käigu. Omanik Karl Timmusk.

Kaotatud 5. aprillil prunn naisterahva

käekott.

Ausat leidjat palutakse ära tuua Tartu, Võru tn. nr. 43. Roiland.

Dr. H. Mõttus

Naha-, sugu- ja põlehaigused.
Könet. 5—7, pühap. 9—11.
Naister. 4—5 ärip.
Kokkuleppel ka teisel ajal.
Tartus, Uueturu tän. 4.

Dr. Victor Hion

Närvihaiguste ja kõnehäirete eriarst.
Riia tän. 135, telef. 68.
Vastuv. k. 8—11 ja 17—19.

Dr. E. Dobruškes

Naha- ja suguhaigused
Kella 9—11 ja 5—7.
Naisterahvastele kella 4—5.
Tartus, Rüütli tän. 24.
(Laia tän. nurk) — tel. 11-22

Dr. A. Amon

Naha-, sugu- ja naistehaigused.
Kella 9—11 ja 5—7.
Tartus, Pepleri tän. 2
(vastu Maarja kirikut),
tel. 13-30.